

ÉLETTÜNK

XXIII. évf. 6. szám (23. Jahrg., Nr. 6.)

Az európai magyar katolikusok lapja

1991. június.

MIKLÓSHÁZY ATTILA SJ.:

„Holtában is beszél és tanít”

BESZÉD MÁRIACELLBEN MINDSZENTY HERCEGPRÍMÁS HAMVAINAK BÚCSÚZTATÁSÁN

Kedves magyar testvéreim!

Mint a külföldi magyarok püspöke hozom magammal ide a világon szétszórta magyarok üdvözlését, szeretetét, ragaszkodását és imáját. Az öt világrész magyarjai egy szívvel, egy lélekkel óhajtanak résztvenni ezen a történelmi jelentőségű eseményen, amikor jó Pásztorunknak és igaz Atyjuknak, Mindszenty bíboros hercegprímásnak földi maradványait hazavisszük szeretett hazájába. Vegyes érzelmek töltik el lelkünket e pillanatban, mert hiszen Mindszenty hercegprímás életének utolsó éveiben megosztotta velünk a számkivetést és köztünk halt meg, így mi őt a mienknek tekintjük. Itt temettük el Máriacellben és amint életében ő látogatott meg minket, hogy hitünkben megerősítsen, úgy halála után mi látogattuk az ő sírját, hogy onnan gyűjtsünk új erőt és reménységet. De a jó Isten csodálatos és meglepetésekkel teli intézkedései folytán, most már el érkezett az ideje annak, hogy visszaadjuk őt hazájának, hazánkban. Most már lehetővé vált és szükség is van rá, hogy otthon nyugodjék és onnan folytassa példaadó, irányt-mutató pásztori hivatását. „Defunctus adhuc loquitur” — azaz „holtában is beszél” és tanít a jó Pásztor; hűséget, az áldozatok vállalását, a keresztnek a titkát, a feltámadást és a szebb jövő reményét. Szent István örökségének megbecsülését.

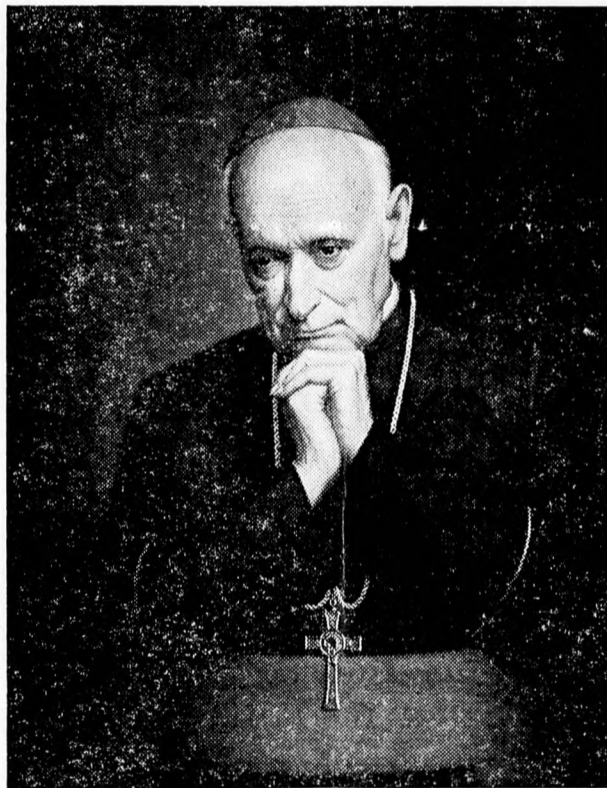
Sokrétű tanításának csak egyik elemére szeretnék most itt rámutatni a Boldogságos Szűz kegyhelyén, amikor a Magyarok Nagyasszonya miséjével ünnepeljük földi maradványainak átvitelét a magyar honba. Még fűlemben cseng a 48-as Mária-évben elhangzott szava: **Szeressétek az édesanyátokat!** Ezt többször megismételte gazdag változataiban Magyarországon és idekint a nagyvilágban szétszórta magyarok között is. Szeressétek földi Édesanyátokat, szeressétek égi Édesanyátokat, Máriát, Jézusnak és Egyházának anyját, szeressétek őt úgy is, mint a Magyarok Nagyasszonyát és édesanyját.

1. Szeressétek földi Édesanyátokat. Mindszenty bíboros gyengéd szeretete saját édesanyja iránt közzismert. Könyvet is írt az édesanyai hivatásról. Hirdette szüntelenül ennek a hivatásnak a fontosságát a társadalom, a nemzet, az egyház életében, hiszen az Édesanya a családi tűzhely központja, és azon áll vagy bukik egy nemzet élete is. Hányszor hangoztatta, hogy egy népet nem annyira a politikai tévedések és erőszak tesz tönkre, hanem az anyák, akik meghíúsítják az élet kiáradását és így egy nemzet fennmaradását. Az édesanyáknak hivatása ugyanis nemcsak gyermekeket szülni, életet adni, hanem az emberi életet kibontakoztatni, megtanítani a gyermekeket az élet szépségé-

re és az igazi, gazdagabb, bőségebb élet, az örök élet felé vezetni őket. — Tehát szeressétek édesanyátokat, és őrizzétek meg a családi élet szentségét, melyből annyi áldás származik.

2. Szeressétek égi Édesanyátokat is. Máriát, Jézusnak anyját. Őt maga az Úr Jézus a kereszten függve, mintegy végrendeletképpen adta nekünk édesanyául és adóit minket neki gyermekéül. Ime a te fiad. És János apostol, jelképezve minket, az egyházat, befogadta őt életébe, magáévá tette, s azóta Mária az egyház életének, a keresztények életének elválaszthatat-

magyar népet. Szent István óta Mária nekünk magyaroknak még inkább szívünkbe van vésvé. Amióta Szent István neki ajánlotta nemzetének sorsát, Magyarország Mária országa lett. Ezeréves történelmünk alatt hányszor fordultak hozzá népünk nagyjai és vezetői, hogy újra meg újra segítségét, pártfogását kérjék, és nem hiába. Igaz, hogy a segítség nem volt mindig azonnali. Hitünknek próbáját sokszor kellett kiállnunk, de a segítség nem maradt el azok számára, akik hittek és bíztak. A magyar lelkiségnek, nemzeti azonosságunknak tehát egyik lényeges tényezője ez a máriás lelkület. Az elmúlt évtizedek sötét éjszakájában

Schmidt Béla (USA) olajfestménye 1979. Máriacell: Mindszenty Emlékmúzeum.

lan eleme. Mária a keresztény élet példaképe: megtanít minket hinni, hittel járni a földi élet zarándokútját, Jézushoz vezet minket, hogy tudjuk az Ő életét élni, tudjunk keresztjében, halálában és feltámadásában részesülni. A mi hitünk ezért nemcsak apostoli hit, hanem Máriás hit is, mert Mária hitével, szívvel kötelezzük el magunkat Jézus életének követésére. Ez a mennyei édesanya földi bajainkban, bánatunkban, meleg szívvel segít minket, vigasztal, erősít és magához ölel. Sohasem lehetett hallani, hogy valaki is hiába fordult volna hozzá. — Szeressétek tehát égi édesanyátokat, Máriát és rajta keresztül az egyházat, az Anya-szentegyházat, mely össze van forrva Máriával, és nem lehet Máriát igazán szeretni, ha nem szeretjük az egyházat is, melyben Máriával együtt zarándokolkunk az égi haza felé.

3. Szeressétek Máriát úgy is, mint a Magyarok Édesanyját és Nagyasszonyát, a Boldogsasszonyt és rajta keresztül, vele együtt a

Vasárnapi gondolatok

AZ ÉVKÖZI 10. VASÁRNAPRA
(június 9)

„(Nagy tömeg gyűlt össze — evésre sem maradt idejük.) Amikor rokonai ezt meghallották, érte mentek, hogy erőszakkal magukkal vigyék, mert szóbeszéd járta, hogy elvesztette az esztét.” (Mk 3,21)

Tömegesen érezték meg az emberek, hogy Jézus személyében Isten jött hozzájuk — ezt nem akarták elmulasztani. Ha csak hallják szavait, csodálkoznak csodáin, már otthon, azaz Istennél érzik magukat. Éhség, szomjúság ellenére. S ma?

Rokonainak önértetét bántotta a szóbeszéd. Felelősségérzetükben tenni akartak valamit Jézusért és magukért: „kivonni Jézust (egy időre) a forgalomból”, amíg csitul a becsület-hasító szóbeszéd. . .

Szóbeszéd mindig akkor keletkezik, amikor alibi-magyarzatok „szükségeket” mindazoknak, akik Jézust, vagy Isten tanítását, követelését nem akarják elfogadni. A szóbeszéd becsületbe gázol és nem a képviselet eszmét, ténnyel, vagy tanítást támadja, hanem az ezt képviselő személy tekintélyét célozza lerombolni. Ha sikerül lerombolni a tekintélyt, nem kell megtartani a tanítását. . .

AZ ÉVKÖZI 11. VASÁRNAPRA
(június 16)

„(Az elveszett mag nő.) A föld magától terem először szarát, aztán kalászt, végül szemet a kalászbán.” (Mk 4,28)

Jézus a memmországi földi növekedését példázta a mindenki számára megfigyelhető és közzismert földi növekedéssel. A mondatból kicseng a kérdés: ki adja a földi növekedést? Úgy is kérdezhettük: ki a növekedés ura? Kitől függ? A mennyei Atyától. . .

További kérdések: hogyan „tudja” a mag, a növény, mikor mit kell tennie? Mert önmagát nem tudja kormányozni az észsel bíró ember sem, nemhogy az értelem nélküli növény. . . Ki építette bele a növény sejtjeibe a növekedéshez, terméshozatalhoz szükséges nagyszámú törvényszerűségeket? Kis növény és ezer kérdés. . .

Ha a földi dolgok növekedését Isten adja, Ő adja a mennyei élet növekedését ugyanígy. Ebből ugyan kevesebbet látunk, de „bitünk szemei” is képesek előrehaladni a gyakorlat és a kegyelem útján. Hitbeli sötétségtől nem kell félnünk.

AZ ÉVKÖZI 12. VASÁRNAPRA
(június 23)

Jézus egy napon bárkába szállva tanította a galileai tó partján összegyűlt tömeget. Este így szólt tanítványaihoz: „Evezzünk át a túlsó partra!” (Mk 4,35)

Egyik kedvenc tanítóhelye volt a bárka, ha volt tó a közelben. Dramaturg (Folytatás a 2. oldalon)

És most köszönjük meg a jó Istennek, hogy nekünk adta Mindszenty Józsefet (Folytatás a 2. oldalon)

PROF. DR. MEHRLE TAMÁS OP.:

A tanító egyház és a teológia (6)

A TANÍTÓ EGYHÁZZAL SZEMBENI ELLENSZEGÜLÉS

Az instrukció negyedik fejezetének második része a tanítóegyházzal szembeni ellenszegüléssel foglalkozik. Urs von Balthasar, Svájc nagy teológusa, már évtizedekkel azelőtt egy „antirömischer Affekt”-ről, azaz Róma iránti ellen-szenvről beszélt. Manapság, ha egy római kongregáció valamilyen intézkedést hoz, a teológusoknak hatalmas kara azonnal hangos tiltakozásba kezd. Az instrukció jól megkülönbözteti a tanítóhivatal és a teológusok közti szokásos, mondhatnánk normális véleményeltéréseket az igazi ellenszegüléstől. Az ellenszegülés alatt a tanítóhivatallal szembeni szisztématis ellentétességet kell értenünk, mely könnyen csoportosulásokra vezet és az egyháznak mérhetetlen kárára van. A kölni nyilatkozatban egy ilyen ellenszegülő magatartásnak klasz-szikus példáját láthatjuk.

Az instrukció emlékeztetünkbe hívja VI. Pálnak — akit igazán nem lehet a haladás ellenségének tekinteni — egy apostoli köriratát, melyben a pápa ennek az ellenszegülő magatartásnak a diagnózisát állítja fel. Szerinte a teológiai ellenszegülés a filozófiai liberaliz-musból fakad. Abban áll, hogy egy íté-letet csak akkor tartunk hitelesnek, ha azt az ember függetlenül csak saját ér-telmi erejére támaszkodva hozza. Ilyen-formán a gondolkodás szabadságát szembehelyezzük a tekintéllyel és a ha-gyományjal, mintha ezek eleve nem ren-delkezhettek igazságértékkel. A pá-pa helyesen állapítja meg, hogy akik így gondolkodnak, gyakorlatilag az egyéni szabadságot fontosabbnak tartják, mint az igazságot. Nemcsak azt akarják, hogy senkit ne szabadjon valamilyen vélemény elfogadására kényszeríteni, hanem azt szeretnék, hogy mindenki szabadon tudjon az igazság felett rendelkezni. A pá-pa kiemeli, hogy a sajtó által mester-

kélten elterjesztett véleménynek igen nagy fontossága van a közéletben, mert gyakorlatilag szabályzó erővel rendel-kezik. Így manapság azt követelik, hogy az egyház csak olyan kérdésekben fog-laljon állást, melyeket a közvélemény szükségesnek tart, tehát szociális prob-lémákkal foglalkozzék, és a családi er-kölcs kérdéseit az emberek egyéni dön-tésére bízva. Azok, akik napjainkban a szabadság nevében elvetik a hagyomán-tyt és az egyházi tekintélyt, nem ve-szik észre, hogy véleményüket sokszor az irányzatosan manipulált sajtó szab-ja meg. Ennek eklatáns példáját látjuk Svájcban az új churi püspök elleni szen-vedélyes oppozícióban. Noha semmi vét-séget nem lehet felróni neki, — hacsak nem tekintjük véteknak, hogy az új püspök Róma útmutatásait követi —, kinevezése után a szülők és a gyerme-kek, akik nem ismerték és nem is látták még, tiltakoztak az ellen, hogy közsé-gekben a bérmálás szentségét kiszolgál-tassa!

Az instrukció szerint az ellenszegü-lési magatartásnak sok oka lehet. Egyesek a szentszéki döntésekben csak a római teológiának megnyilatkozását látják, melyet másfajta teológiák nevében bí-rálni, sőt nem elfogadni lehet. E nézet teljesen hamis. A római szentszék vagy a zsinaton egybegyűlt atyák, ha a hit dolgában döntést hoznak, a teológiára támaszkodnak ugyan, de nem a teoló-gia nevében, hanem Krisztustól kapott küldetésük és karizmájuk nevében fog-lalnak állást.

Mások a hívek természetfeletti hit-érzékére hivatkoznak, melyhez a tanító-egyháznak is igazodnia kell. Ez is téves. A híveknek lehet ugyan természetfeletti hitérzékük, de ennek a feltétele, hogy az egyház hitét elfogadják. Az egyház hitének Krisztus rendelte őre pedig a pápából és a püspökökből álló tanító-hivatal. Nem lehet tehát a hívek bár-

mily véleményét a hitérzékkel azono-sítani. A híveknek a hitre vonatkozó véleménye sokszor nem a hitből, hanem a világon uralkodó felfogásokból ered.

Ismét mások az ellenszegülés jogát a szabadsággal és a lelkiismerettel próbál-ják alátámasztani. Csakugyan kell, hogy a hit aktusa szabad állásfoglalás gyü-mölcse legyen. Ezért az egyház szerint senkit sem szabad a hitre kényszeríteni. De ez nem jelenti, hogy a hithez tartozó igazságok felett szabadon rendelkezhe-tünk. Például szabadon elfogadhatom hitemmel, hogy Krisztus teste szerint feltámadt, de magam nem értelmezhe-tem, nem alakíthatom a feltámadás hit-igazságát tetszésem szerint. Ha ezt te-szem, akkor már nem a kinyilatkoztató Isten tekintélye miatt hiszek — ami a

hit sajátos feltétele — hanem csak a magam ítélete miatt.

Hasonlóképpen hamis ebben a kér-désben a lelkiismeretre hivatkozni. A lelkiismeret ugyan cselekedeteink legfőbb szubjektív normája, azonban az is kell, hogy a lelkiismeret helyes és igaz legyen, azaz, hogy egy magasabbrendű objektív jellegű zsinormértékhez igazodjunk. A ter-mészetfeletti hit esetében ez az objek-tív norma a kinyilatkoztatott és a tanítóhivatal által előterjesztett hitigazság. Ha az egyéni, szubjektív lelkiismeretet tekintjük az emberi cselekedetek legfel-sőbb normájának, akkor a teljes erkölcsi szabadságnak az útját nyitjuk meg.

Érthető, hogy az instrukció a teológu-sokat felszólítja, hogy ebben a kérdés-ben igyekezzenek kritikus és körülte-kintő megkülönböztetési ítéletkészre-gyert tenni és ne hasonuljanak a világ-hoz.

A katolikusok helyzete Albániában

Albánia 1967 óta hivatalosan ateista ál-lam. A Magyarország területének mind-össze egyharmadát kitevő Albánia, 1912-ben vívta ki függetlenségét, a világ egyik legjobban elszigetelt országát, az egyet-len európai állam, amely nem vett részt a helsinki európai biztonsági és együtt-működési értekezleten, nem írta alá an-nak záróokmányát.

A legutolsó vallási felmérést Albániá-ban 1938-ban végezték. Ekkor a lakos-ság 69 százaléka muzulmán volt (54 %-uk szunnita), a görögkeleti vallást 20,7 %, a katolikusokét 10,3 % képviselte. Hozzá kell azonban tenni, hogy sok hívő szá-mára a muzulmán, vagy a keresztény vallás nem volt egyéb pusztá külsőség-nél, az albánok ugyanis erősen kötőd-nek ősi, pogány hitükhöz, babonáikhoz, a bosszúállás törvényéhez, amely „a be-csület megvédésére” kötelez. A több év-százados török elnyomás nagy mérték-ben oka a szellemi elmaradottságnak, az írástudatlanok számaránya a legmag-sabb itt volt Európában, 1938-ban a la-kosságnak több mint fele még analfab-éta, az országban egyetem sem műkö-dött akkor.

Az első világháborúban az ország had-szintérré vált, egymást váltották a szerb, osztrák, olasz, görög, bolgár, francia megszálló csapatok. 1939-ben Mussolini seregei foglalták el Albániát és az olasz birodalomhoz csatolták. A második vi-lágháború után a 3 millió lakosú ország-ban a kommunista párt vette kezébe a hatalmat Enver Hodzsa vezetésével, aki 1985-ben bekövetkezett haláláig, tehát 41 éven át állt Albánia élén. Az Albán Mun-kapárt először Moszkva szövetségese volt. Titóval szemben Sztálint választotta, sőt később megszakította Kapcsolatait a Szovjetunióval és Mao Kínája felé for-dult, ahonnan jelentős anyagi támoga-tást kapott. 1968-ban kilépett a Varsói Szerződésből, végül a hetvenes évek vé-gén Vörös Kínával is szakított. Így aztán végleg egyedül maradt s az országban a korlátlan totalitarizmus kapott helyet.

Vallásüldöző politikáját a hatalomra került kommunista párt hamar megkez-dte. Az első időszakban célul tűzték ki az egyházak és vallási közösségek államo-sítását, a hívekkel szemben a megfélemlítés eszközeit alkalmazták. 1949-től kezd-ve az állam fokozatosan kiterjesztette hatalmát az egyházak felett, és 1967-ben végső csapásként betiltottak minden val-lást. A Shkoder-i (Szkutár-i) székesegy-házat, amely egykor a katolicizmus fel-legvára, a primás székhelye volt, sport-csarnokká alakították át, még úszómeden-cét is építettek hozzá. Az Orosh-i ősi apát-ságot raktárként használták, az ugyan-

csak Shkoder-ben lévő Szent Antal fe-rencs templom filmszínházként műkö-dött.

Ma Albániában a kevés rendelkezésre álló adat szerint egy katolikus püspök és 27 pap él, mind 70 éven felüli, mivel az egyháziakat az elmúlt évtizedek alatt egyszerűen kiirtották. Gaspaer Thaci ér-seket a titkosrendőrség gyilkolta meg, az Orosh-i apátpüspököt kivégezték, a durazzói érsek 1949-ben kínzások követ-keztében börtönben halt meg. Egy fe-rencs atyát 1972-ben azért végeztek ki, mert egy gyermeket megkeresztelt.

Mivel a katolikusok nem képesek egye-dül politikai tényezőként fellépni, a tava-szi választásokra a mohamedánokkal és ortodoxokkal szövetkezve létrehozták a Hívők Egyesült Pártját, de értelmiségiek hiánya miatt így sem volt reális lehetősé-gük az uralkodó kommunista párttal szemben. A március 31-én tartott választá-sokon a kommunista állampárt maradt fölül, bár Tiranában az ellenzék győzött.

Az albán egyház teljesen nincstelen. Minden hiányzik az országban, nemcsak a kultúra feltételei, hanem olyan elemi dolgok is, mint a kenyér, a tej, megfe-lelő utak, telefon stb. Az egyház hite azonban a rettenetes üldözések ellenére sem pusztult el. Tavaly ősszel, november 4-én, a shkoderi temetőben bemutatott első nyilvános misén végeláthatatlan tö-meg vett részt. Az albán nép szívéből az újabb megpróbáltatások, tömeges kiván-dorlások sem tudták kioltni a reményt. A legutóbbi időben némileg javult az egy-házak helyzete, újból működhetnek pél-dául szerzetesi közösségek.

(M. K.)

„HOLTÁBAN IS BESZÉL ÉS TANÍT”

(Folytatás az első oldalról)

történelmünk nehéz korszakában. Kö-szönjük meg neki, hogy jó pásztor, hű-séges atyja volt népének. Mi külföldi ma-gyarok különösen is köszönjük, hogy megosztotta velünk a számkivetés keser-ű kenyerét, és törekeny testében, de nagy lelkével meglátogatott minket, hogy hitünkben és magyarságunkban megerősítsen.

De most még kérni is szeretnénk. Kér-jük Mindszenty bíboros hercegprimásun-kat, és vele együtt hőseinket, nagyjainkat, szentjeinket, hogy a Boldogasszony köz-benjárásával együtt imádkozzanak tépett hazánkért. Példákat követve hadd le-gyünk mink is tiszták, hősök, szentek, hogy lehessen hazánkban ismét Regnum Marianum, Mária országa, és Pannonia Sacra, Szent Pannónia. Amen.

Máriacell, 1991. május 2.

VASÁRNAPI GONDOLATOK

(Folytatás az első oldalról)

szemponthól kiváló rendezés: „élőkép-pel” jelenít meg, vagy jelképez. Élet-mentő csónak az életet veszélyeztető tengerben; szelíden ring a hullámok há-tán (az élet viharainak, hullámainak há-tán ring Isten erős szelídségében); kö-zelség az emberekhez, mert jól értik sza-vát, ugyanakkor bizonyos elérhetlen-ség...

A túlsó parton is akarta hirdetni Jé-zus az örömhírt. Ugyanakkor az embe-reknek (ezen a parton) szükségük van a hallottak befogadására; lelki-szellemi feldolgozására. Ez időt igényel, minden korban.

Tanítványainak is szükségük van időnként egy-egy hitelesítő csodára — ami a vihar lecsendesítésével nemsokára bekövetkezik.

Evezéskor jól lehet gondolkozni: a testi erőt igénybe veszi az evezés; be-szélgetésre nincs erő, a gondolatok sza-badon kelhetnek...

AZ ÉVKÖZI 13. VASÁRNAPRA (június 30)

„Jézus elment Jairussal (a beteg leányt meggyógyítani). Nagy tömeg kísérté és tolongott körülötte”. (Mk 5,24)

Égészen közel akartak lenni az embe-rek, amikor Jézus csodát művel. Egyet-len pillanatot sem akartak elszalaszta-ni. A csodavárás mindig erősebb moz-gató erő, mint az Isten-várás...

Nem kis próbatétel lehetett a kétség-beesett Jairusnak a Jézust körülvevő, szorongató, a menetet gátló tömeg ego-izmusa. Félt, hogy közben meghal a kis-leány, s akkor (talán) Jézus sem tud ve-le mit kezdeni. Gyötrelmes, végtelen per-cek, amíg várunk Isten segítségére...

Amit Jairus nem tudott: Isten soha-sem késik el...

AZ ÉVKÖZI 14. VASÁRNAPRA (július 7)

„Jézus a Galileai tó vidékéről haza-ment Názaretbe. Tanítványai elkísér-ték”. (Mk 6,1)

Ritka eset, hogy Jézus hazamegy ab-ba a városba, ahol működése előtt élt és dolgozott. Egyiptomból való vissza-térésük után. Többször említette: „Az Emberfiának nincs hol lehajtania fejét” — azaz nincsen otthona.

A fenti két mondat érzékelteti: most „privát” úton van. Minden bizonyjal édesanyját akarta meglátogatni, örömet szerezni neki az évek óta tartó egyedül-létben. — Érezte, hogy szenved...

Tanítványai most csupán elkísérik. Nem magától értetődően vesznek részt ezúttal Jézus munkájában. Másrészt nekik sem volt privat-életük. Nem volt hova menjenek.

A názaretiek tesznek majd róla, hogy Jézus ne sokáig maradjon „otthon”. El-űzik. Nincs szükségük rá. Nem tudnak mit kezdeni Jézussal...

Fejős Ottó

A száműzött bíboros hazatérése

A MÁRIACELLI BÚCSÚZTATÁS

Május 2-án délután 1/2 3-kor kezdődött meg az ünnepélyes búcsúztatás Máriacellben. *Johann Weber* gráci püspök mutatta be az első szentmisét, akinek egyházmegyéjéhez Máriacell tartozik. Ezen részt vett számos osztrák püspök, köztük *Stefan László* kismartoni püspök, *Paskai László* bíboros prímás, és *Seregély István* egri érsek vezetésével a Magyar Püspöki Kar majdnem teljes létszámban. A világi hatóságokat *Kurt Waldheim* osztrák köztársasági elnök, *Alois Mock* külügyminiszter képviselte. Jelen volt a Máltai Lovagrend osztrák és magyar részlegének számos tagja, köztük a rend budapesti nagykövete. A zsúfolásig megtelt bazilikában felhangzottak az osztrák Mária-énekek a máriacelli Szűzanya tiszteletére, akit itt évszázadok óta tisztelnek Kelet-Közép-Európa népei, köztük mi magyarok, mint Nagyszónokunkat. A templom közepén állt Mindszenty hercegprímás koporsója piros-fehér-zöld zászlóval letakarva. Május 1-én felnyitották a koporsót és a bíboros tetemét szinte teljesen épen találták. *Weber* püspök beszédében megköszönte Mindszenty bíborosnak, hogy 16 éven át „vendége” volt a kegyhelynek, és jelenlétével bizalmat öntött nemcsak az idezarándokló magyarokba, hanem Ausztria hívő népének is. — 17 órakor magyar szentmise következett, amelyet sokezer magyar zarándok jelenlétében *Miklós Attila*, a külföldi magyarok jezsuita püspöke mutatott be, a magyar püspöki kar kintlévő tagjaival koncelebrálva. Részt vett rajta *Groer* bíboros bécsi érsek és elődje, *König* bíboros is, aki többször látogatta Mindszenty bíborost a budapesti amerikai követségen, továbbá *Habsburg Ottó* feleségével, *Regina* hercegnővel, számosan hazai és külföldi egyházi és közéleti személyiségek. A máriacelli bencés perjel, *P. Veremund Hochreiter* köszöntve a többezres magyar hívősereget elmondta, hogy a bíboros tetemét épen találták, mintha csak aludna. *Miklós Attila* püspök beszédében (amelyet teljes egészében lapunk első oldalán olvashatunk) arra mutatott rá, hogy milyen erőt jelentett a száműzött prímás a külföldi magyaroknak.

Frank Miklós (SZER - M. K.)

ÚTON A SZABAD HATÁRON ÁT ESZTERGOMBA

A magyar szentmise után a nemzeti-színű, koronás lepellel letakart ravatal mellett — amelyre a főpapi jelvényeket helyezték: a mitrát, a stólát, a kelyhet a paténával és a misekönyvet — egész éjjelig imádságos virrasztást tartottak. Kora reggel, 6 óra tájt a koporsót a kegykép elé vitték, miközben a papság és a megjelent hívek sokasága a „*Salve reginá*”-t énekelte. Szemerkélt az eső, zúgtak-bongtak a bazilika harangjai, mikor a hercegprímás földi maradványait rejtő koporsóval az üveges oldalú fekete Mercedes elindult „hazafelé” és eltűnt a könnyektől fátyolos szemek előtt.

Lilienfelden, az ősi cisztercita apátság udvarán tartott rövid ünnepség után, a hosszú autósor az osztrák-magyar határhoz közeledett. A határ osztrák oldalán, *Nickelsdorfban Alois Mock* osztrák- és *Jeszzenszky Géza* magyar külügyminiszter beszélt, majd *László István* eisenstadti/kismartoni püspök imája búcsúztatta a Nagy Halottat. A magyar határállomáson, *Hegyeshalomnál zászlók lobogtak*, magyar katonai díszszázad és zenekar fogadta a hazájába visszatért

Száműzöttet. Ugyanott, ahol 20 évvel előbb titokban vitték a számkivetésbe és ő kiszállt a kocsiból, még egyszer visszafordult, megáldotta az imádott szülőföldet és magyar népét. Most a zuhogó eső ellenére ezrek várokoztak az utak mellett, amerre a koporsót kísérő konvoj elhaladt. És mindenütt zúgtak a harangok, az utcákat zászlók díszítették, az ablakokban sok helyen gertyák égtek s az emberek meghatott lélekkel tisztelgettek Mindszenty hercegprímás hazatért hamvai előtt. Bizony, nem gyászmenet volt ez, hanem diadalmenet végig, Esztergomig. És akár csodának is fölfoghatjuk, elállt az eső, csak a csipős északi szél fúj a Duna felől.

— síj —

GYÁSZSZERTARTÁS

A MAGYAR SION ORMÁN

A borongós hideg idő ellenére május 4-én mintegy százezer hívő zarándok érkezett Esztergomba az ország minden

II. JÁNOS PÁL PÁPA MINDSZENTY MÁRIACELLI SIRJÁNÁL. (1983.)

részből és a környező országokból is reggeltől kezdve, bár esett az eső is. Számos egyházközségi csoport különvonatokon, autóbuszok százain jött. A kis város jól felkészült, zavartalan volt a rendezés. A Bazilika előtti tér szektorokra osztva fogadta az imádkozó és éneklő sereget.

A temetési szentmisét *Opilio Rossi* bíboros, a Szentatya különleges küldötte mutatta be bíborosokkal, érsekekkel és püspökökkel, sok száz pappal koncelebrálva. Az egész Magyar Püspöki Karon kívül külföldi főpásztorok sora vett részt a szertartásban: *Franz König* bíboros, *Wetter* müncheni bíboros, *Macharski* krakkói bíboros érsek, *Groer* bécsi bíboros érsek, *Kuharic* zágrábi bíboros, *Weber* gráci püspök, továbbá a nagyszombati érsek, az erdélyi püspökök, szlovákiai főpásztorok, jugoszláviai és osztrák, német főpápok sora, a testvéregyházak képviselői. Megjelent a teljes magyar kormány, *Szabad György* az Országgyűlés elnöke és több politikai párt, társadalmi szervezet vezető személyisége, önkormányzati vezetők. Ott volt a diplomáciai testület számos tagja, a honvédség képviselői, *Alois Mock* osztrák külügyminiszter. Az egész szertartást közvetítette a Magyar Rádió és Televízió adását sok külföldi rádió és televízió vette át.

Fél 11-kor a szentmise annál az oltárnál kezdődött, ahol a Szentatya augusztusi látogatása is történik majd.

Az oltár mellett helyezték el Mindszenty bíboros hercegprímás koporsóját... Szerzetesek és nővérek sokasága, cserkészek, az ország kispapjai, a katolikus gimnáziumok énekkarai és diákjai jöttek el.

Először felolvasták a Szentatya levelét, amellyel *Opilio Rossi* bíborost megbízta személyes képviselővel. „Mindszenty József személye és tanúságtétele mellett mindig ott volt Róma püspökének jóakaró tekintélye. És ahogy ő az Egyház közziklájá felé fordította tekintetét és onnan merített erőt a bilincsekben, fájdalmakban és az őt körülvevő sötétségben, úgy néztek rá Péter utódai tisztelettel és szeretettel, mint a legyőzhetetlen evangéliumi erősség élő és jeles tanújára” — hallottuk a Szentatya leveléből.

Evangélium után *Opilio Rossi* bíboros szentbeszédét tolmácsolta *Kada Lajos* érsek, a Szentségi és Istentiszteleti Kongregáció titkára. Felidézte Mind-

„A magyarság óriása lett.” „Mindszenty és meggyötört nemzete győzött. Magyarország szabadságát neki is köszönhetjük, mert tartotta bennünk a hitet és a reményt, hogy Isten igazságáé lesz az utolsó szó.”

Miklós Attila, a külföldi magyarok jezsuita püspöke az alábbi beszédet mondotta:

Megilletődve a történelmi pillanat nagyságától, mint a külföldi magyarok püspöke hozom magammal a nagyvilágban szétszórta többszázézer magyar hívő imáját, szeretetét és ragaszkodását. Újkori történelmünknek egyik legnagyobb alakját hoztuk haza, hogy szeretett hazájában pihenjen. Mindszenty hercegprímás, a magyar nép hívő pásztora és atyja hazatért. Ő, aki jó pásztor volt a reábizott nyájnak a magyar egyház 1000 éves történelmének talán legnehezebb éveiben, olyannyira, hogy felemésztette életét annak szolgálatában. Ő, aki szószólója volt az igazságnak és világitó fáklyája az Egyházhoz való hívőknél; aki főpapi hivatalában tövisseletlett megkoronázva; akit emberi méltóságában hosszú években át mélyen megáláztak mint Mesterét; akinek élete végén el kellett fogadnia a száműzetés keresztjét is. Ez a jó pásztor sohasem tántorodott meg elveiben: Állt Istenért, Egyházért, és a magyarságért azon a poszton, ahová az isteni gondviselés őt pásztorának állította.

Amikor 1971-ben elfogadta a súlyos keresztet, melyet a Szentatya kívánt tőle, és elbajta hazáját, ahol élni és halni akart, tette ezt az őrá jellemző júi engedelmességgel, bármilyen keserű is volt a pohár. Az engedelmes keresztviselet még nagyobbra növelte alakját a világ szemében és tanúságot tett Krisztuskövető jelleméről. Azonban külföldön sem szűnt meg jó pásztor lenni. Meggyöngyült egészséggel, de rettenthetetlen lelkesedéssel látogatta a világban szétszórta magyarjait Ausztráliától Észak-Amerikáig, Európától Dél-Amerikáig és Dél-Afrikáig, hogy hitükben és magyarságukban megerősítse őket. Így száműzetése is külön ajándék volt a külföldi magyarságnak, és amikor befejezte földi életpályáját, sírja a Máriacelli bazilikában lett a külföldi magyarság jelképes központja.

„Ha Mária és Szent István országa felett lehull a moszkvai hitetlenség csillaga, vigyék testemet az esztergomi bazilikai sírboltba.”

Mindszenty végrendeletéből

Most ez a mágneses erőközpont visszakerült Magyarországra. A celli Máriától elhoztuk őt a Magyar Sion hegyére, a Nagyboldogasszony bazilikába, esztergomi érseki katedrálisába. Elhoztuk őt, nem azért, hogy a győzelem megérdemelt babérkoszorújában ő is részesüljön, — erre ő sohasem tartott igényt —, hanem hogy részt vegyen szeretett magyarjaival együtt a magyar Egyháznak és az országnak újjáépítő, még áldozatos munkát követelő, de reményekkel teli munkájában.

Amint a költő írja: „Minden dombos, lapos tájon, — poszton áll egy halott pásztor, — s vigyáz, hogy bár könnyel, fájón, — minden erő, minden álmom, — minden vércsepp összeálljon, — s minden (Folytatás az 5. oldalon)

SAJNÁLATOS TECHNIKAI NEHÉZSÉGEK FOLYTÁN A MINDSZENTY BÍBOROS HAMVAINAK HAZAVITELÉRŐL KÉSZÜLT KÉPEKET CSAK KÖVETKEZŐ SZÁMUNKBAN TUDJUK KÖZÖLNI. OLVASÓINK MEGÉRTÉSÉT KÉRJÜK. SZERK.

FIATALOKNAK

Ma két „elavult” ünnepről akarok veletek beszélgetni. Az egyik, Úrnapja, már azért is elavult, mert május 30-án ünnepeltük. A másik ünnepet június 6-án üljük, nem is pirosbetűs: Jézus Szíve ünnepe.

Mondjátok, hallottatok már ezekről az ünnepekről? Úrnapját még csak észreveszi az ember. Iskolaszünet van, körmenet a templomok körül, négy oltár az utcán, ahol sok az ének, ima, csejgetés, áldás az Oltáriszentséggel — még

az is kénytelen tudomásul venni, aki nem hisz az Oltáriszentségben, mert a délelőtti folyamán valahol biztosan összejárat ezekkel a jelenségekkel.

De Jézus Szíve ünnepe? Az én ifjúsgomban még tudtunk róla, hittanórán tanultuk, tudtuk, mi az a nagykilenced (9 egymás után következő hónap első péntekén meggyónni, megáldozni — Jézus megígérte Alacoque Szent Margitnak: aki életében egyszer elvégzi, nem hal meg szentségek nélkül), el is végeztük, hallottuk Jézus Szívének ígéreteit is — de azóta csend lett, más ajátosságok vették át a helyét — ma már alig beszélnek róla, még a papok is ritkán.

Hogy miért akarok én erről a két ünnepről beszélni és miért együtt?

Ez a két ünnep szorosan összetartozik. Valószínűleg azért is tette az egyház egymás közelébe: Jézus Szíve ünnepe Úrnapja nyolcadát követő pénteken van.

GYERMEKEKNEK

Június 13-án, az évközi 12. vasárnapon Szent Márk izgalmas történetet mond el, figyeljétek csak meg! (Mk 4, 36—41). Ezt a történetet úgy emlegetjük, hogy a háborgó tó lecsendesítése.

Tudjátok, a Genezáreti tó Galileában nagyon hamis tó. Csendesesen fujdogál a szellő, a habok lángyan ringatják a csó-

mindkét ünnep Jézus irántunk való végtelen szeretetét jelzi.

Mikor Jézus már halálára készült, és arra, hogy el kell hagynia bennünket, módot keresett arra, hogy mindig találkozhasson velünk. Nem tudott, nem akart megválni tőlünk. És isteni lehetőséget talált: a pici ostya és a vért jelképező bor színe alatt itt él közöttünk. Rajtunk múlik, mikor és hányszor találkozzunk Vele. Ennek a végtelen, alázatos szeretetnek az ünnepe Úrnapja.

Jézus annyira szeretett bennünket, hogy testét halálba adta, vére értünk omlott lándzsával átdöfött szívéből. A szívből, mely ősidők óta a szeretet jelképe. (Kaptatok-e, adtatok-e már búcsúfiát, mézeskalács szívet? Ugye az is a szeretet jelképe?)

Mi Urunk maga a Szeretet. Azért született Betlehemben, azért halt meg a kereszten, azért van közöttünk az Oltáriszentségben, mert szeret, szeret, szeret!

És erre a szeretetre csak egy válasz lehet: a viszonszeretet. Adni a szívünket, adni magunkat, a minket olyan nagyon szerető Úrnak.

Viszont: akit szeret az ember, azt szeretné, ha más is szeretné azt. Édesapát, édesanyját, barátot, a szeretett kislányt vagy fiút nem dugjuk el. Büszkék vagyunk rájuk, mutatni akarjuk őket, azt szeretnénk, ha más is kedvelné őket. Névnapijukon, születésnapjukon ünnepet rendezünk, vendégeket hívunk, együtt ünnepeljük őket.

Látjátok, ez az értelme Úrnapjának és Jézus Szíve ünnepének. Meg akarjuk mutatni a világnak azt, aki itt van, aki mindenkit szeret, aki mindenkit vár, aki mindenkivel megosztja kincseit (Úrnapja). És egy napot szentelünk annak, akik szeretetét reánk ontja, annyira, hogy meghalt értünk, a mi üdvösségünkért, aki vágyva vágyik találkozni velünk és aki kéri szeretetünket.

Szeretet — ez Úrnapja és Jézus Szíve ünnepének értelme, az Istenember szeretetét és a mi, az Emberfiának adott szeretetünket

Ugye értitek? Ugye szeretitek Öt?

nakot — aztán hirtelen nagy vihar keletkezik — és bizony nem egyszerű a partra jutni épségben! (A mi Balatonunk is ilyen „hamis” tó.) Érthető tehát, hogy a tanítványok féltek.

Ha valami baj van körülöttünk; édesapa elvesztette az állását, édesanya beteg, apa és anya összevesztek, az iskolában rosszul feleltél, ámbár tanultál — akkor mi is sokszor úgy érezzük magunkat, mintha viharban lenne életünk hajója, nem látunk egy csillagot sem, nem tudjuk, merre megyünk utunkat.

Lám, a tanítványok tudták, mit kell csinálniuk: felkeltették Jézust, aki békésen aludt a csónak orrában: „Uram, segíts, mert elveszünk!” Hát ezt kell nekünk is tennünk, ha baj van: „felkelteni” Jézust, imában hívni őt és segítséget kérni. Hiszen Ő egy szavával lecsendesítette a háborgó tavat! És megdorgálta a tanítványokat: „Miért féltek ennyire? Még mindig nem hisztek?”

Tehát mi Urunk azt várja tőlünk, hogy bízzunk benne, hogy Hozzá forduljunk, ha valami baj van körülöttünk. Hogy imádkozzunk.

Azért mondok nektek valamit! Megtörténhetik az is, hogy úgy látjátok: nem történik semmi. Édesapa sokáig munka nélkül marad, édesanya csak nem gyógyul meg, a családi béke csak nem akar

A család jövő nélkül? (2)

A SZÜLŐK „TITKOS NEVELŐI”

Előző számunkban szóltunk a gyermekek és fiatalok „titkos nevelőiről”. A környezet és tömegkommunikációs eszközök, valamint más (köz)véleményt alakító tényezők — divat, hangulatkelés, gazdasági szükség, elvárások és így tovább, — amelyek kialakították a „maguk” normáit, új vonásait, egyben terheléseit. Régebben a felnőtt korosztály viszonylag és nagyrésztben immunis volt az új fejlődéseknek legalábbis túlkapásaitól — amíg a fiatalok azt a szakaszt éltek meg, vegyük példaként a zenét, s a legújabb táncdivatot legintenzívebben, amely éppen akkor volt divat: ez volt, ilyen volt az élet.

A felnőttek számára az újdonságok egyrészt nem hatottak olyan elemi erővel, mert az ötödik, vagy tizenötödik zenei divat született meg. Más gondjaik is voltak; családalapítás, lakásszerzés, napi munka... Legfőképpen beérett náluk a gyermekkor szellemi-vallási termése: sok mindennek megérték — és megértették — a fontosságát és értelmét. Erős alapozó szerepe volt a tradíciónak is az etika, a szokások, az erények, a vallás gyakorlása, a családi élet területén — amíg ez fel nem bomlott.

Fordulatot s a stabilizáló értékek lazulását, ellaposodását, majd elvesztését egyrészt a II. világháború — beleértve ennek következményeit — hozott, majd ezt követően a jóléti társadalom és annak további fokai: a gazdasági-, ipari fellendülés, a fogyasztó társadalom, a teljesítmény-fel-fordulás, atomkorszak eredményezett. Mindezek külön-külön, de együttvéve is megingatták, sok esetben elsöpörték a fenti értékeket, anélkül, hogy a felnőtt társadalom elegendő gondtal átmentette volna az értékek lényegét — ha más köntösbe való öltöztetéssel is.

Leszűrhetően és logikusan következnek mindebből: a felnőtt társadalom, de első sorban a szülők egyik alapvető kötelessége mélyrehatóan kihámozni a „rég” értékeket az évtizedek-évszázadok csomagolásaiból. Új köntös a helyzetből, a lehetőségekből és a szükségéből magától adódik.

A társadalmi áramlatok az eltűnt — vagy eltüntetett — értékek helyére azonban nem hoztak újakat. Nevezhetjük a keletkezett űrt értékiánynak, amely nyugtalanítja az embereket. Következésképpen keresnek új értékeket. Ez is egy új feladat korunkban, mert nem minden értéktelen, ami új, vagy modern, de ezt is ki kell csomagolni. Rögtön kiderül, tartalmaz-e értéket a mélyén és milyet.

Megfigyelések szerint az értékrend fejtezőre állott, amely újabb bizonytalanságokat eredményezett. Ezen is érdekes szülőknek-felnőtteknek gondol-

kozni. Legfeljebb ábrázolási eltolódások léphetnek fel korunkban, amit jó tudatosítanunk. Példaként előfordulhat, hogy a klasszikus: fönt a jó, lent a rossz besorolás helyet kell adjon az „egymás mellett jó és rossz” elhelyezésnek az értékek hierarchiájában. Mindezek eredményeképpen a társadalomban feltűnt a „megkérdőjelezés” jelensége. Eredeti értelme az értékek kibontása volt. Amikor feltűnt az értékek jelensége, nem voltak — vagy már alig — értékek, így mindent megkérdőjeleztek, hitüket is, magukat is, amíg végül a kérdőjelezést is megkérdőjelezték. Nem maradt semmi a világon, amit meg nem kérdőjeleztek volna, de nem maradt tarsolyukban szilárd érték sem. Azok a felnőtt generációk, amelyek ebbe a folyamatba beleestek, vagy hagyták magukat behúzni, rettenetes károkat szenvedtek a titkos nevelők jóvoltából.

Lényegbevágó változást hozott a vallási értékek csökkenése, majd messzemenő eltűnése: nem egy esetben tudatos elűntetése. A vallás nélkül élő szülők elvonnak életfontosságú értékeket maguktól és gyermekeiktől. Személyiségük fejlődése legalábbis egyoldalú, ha nem felbillent. Mint minden ember, ők is a vallási értékek negatív multiplikátorai, azaz a vallási értéktelenség művelői és sokszorozói környezetükben. Ez a társadalmi irányzat is a titkos nevelők közé tartozik.

Más, a személyiség fejlődésére káros, de egy bizonyos elért fejlődési szint megtartását is veszélyezteti a tömegtájékoztató eszközök totális információ-zuhajta. Egyrészt mert fő irányvonalában baloldali, azaz majdnem minden „jobboldali” értéket mellőz, rosszabb esetben sárba tapos, vagy nevelésszerű tesz. Például az emberi erényeket. Másrészt nincs a nézőnek-olvasónak lehetősége — időben sem megoldható — más forrásokkal való összevetésre. Így vagy elfogadja, vagy elveti a kapott információt. A legtöbb ember a féloldalas információt jobbnak tartja, mint a semmit, azért elfogadja. Ha nem talál jobbat — más oldalról korrigálót — még igaznak is tartja.

Megemlíthető még a teljesség igénye nélkül — a hallatlan pénzhajhászás, a divat diktatúrája, a szellemi elsekélyesedés a társadalomban a titkos nevelők közül. Szülőknek-fiataloknak fel kell dolgozni ezeket. Régen azt mondták: nehez gyermeknek lenni. Ma a felnőttek helyzete sem könnyebb.

Következő számunkban az idő problémájáról írunk és várjuk a szülők, felnőttek, fiatalok leveleit, ha úgy érzik, valamely probléma-terület kimaradt, vagy nem lehetett eléggé kifejtetni.

— F. O. —

„Magyar édesanyák, imádkozzatok gyermekeitekkel magyarul! Bármilyen fáradtak is vagytok este, csevegjétek velük magyarul, meséljétek és énekeljétek velük magyarul. Édesapák, gondoskodjatok arról, hogy a gyermek megtanulja a magyar betűt is; tanítsátok meg magyarul olvasni. Olvassatok nekik a magyar történelemből, a magyar földről.”
Mindszenty utolsó körleveléből

helyre állni, te is kifogsz egy újabb rossz jegyet. — Hiába bízol Jézusban? Nem hallgat meg?

Jézus soha nem hagyja el övét — csak hát Ő Isten, többet lát, mindent tud. Ő tudja azt is, mi az, ami nekünk jó. És az nem mindig az, amiről mi azt hisszük, hogy jó nekünk. És ezért nem szabad elvesztenünk a bizalmunkat, hanem meg kell tanulni úgy igazán imádkozni a Miatyánkot: „legyen meg a Te akaratod, mert Te Uram Jézus, a legjobbat akarod nekünk — és úgy és

akkor hallgatsz meg minket, amikor és ahogy az nekünk a legjobb. Hiszek Benned, Uram Jézus!”

Úgy legyen, ámen!

Julika néni (Bécsből)

Az idő egy nagy folyó, amely kihányja kebeléből a gatz és csak azt tartja meg az örökkévalóságnak, ami megérdemli az örökkévalóságot.

Kármán József: A nemzet csinosodása, 1794.

Gyászszertartás a Magyar Sion ormán

(Folytatás a 3. oldalról)

den malmunk újra járjon!" Mindszenty hercegprímás, a jó pásztor most innen szól majd hozzánk, — defunctus adhuc loquitur, — és arra figyelmeztet, hogy az ország újjáépítéséhez kell, hogy minden erő, minden álm, minden vércsepp összeálljon, mert minden malmunknak újra járnia kell!

Legyen földi maradványainak nyugvó helye itt Esztergomban jelképe a megbékélésnek, az új magyar jövő jelképe, azé a magyar jövőé, melyért ő életét áldozta, s melyért most bizonyára a Nagybaldogasszonnyal, Szent Istvánval, szentjeinkkel és történelmünk nagyjaival együtt imádkozik odafent a mennyben. Amen.

A külföldi magyarok püspökének be- széde után *Mehrlé Tamás* domonkos atya a Mindszenty Alapítvány nevében elmondta az alapítvány döntésének szempontjait és arra szólított fel, hogy a magyar nép kerülje el az elméleti materializmus csődje után, — amelyben sohasem hitt — a gyakorlati materializmus útvesztőjét is. Ezután *Sinkovics Imre* színművész elszavalta *Vörösmarty* Szózatát. A pápai és a magyar Himnusz el- éneklése után a főpapok és a kormány képviselői kísérték Mindszenty bíboros koporsóját a kriptába, miután autón körbevették a téren, hogy a hívek köz- vetlen közelből is búcsút vehessenek tőle.

(M. K.)

Az élet megalázta — a halál felmagasztalta.
Rómában a coelius-hegyi Szent István templom presbíter bíborosa. Magyarország utolsó hercegprímása, esztergomi érsek.

Az üldöztetés idején a leghűségesebb pásztor
M I N D S Z E N T Y J Ó Z S E F
1892. márc. 29. — 1975. máj. 6.

A háború viharában szilárdan helytállt, a zsarnoki hatalom megkínozta és fegyházra ítélte. Hazájának száműzöttje lett, a Római Anyaszentegyház engedelmes fia volt. hön szeretett hazájának becsületét mindhalálig erősíteni akarta. Máriacellben temették el, halála után 16 évvel hazahozták. Itt békében nyugszik.

A Bazilika kriptájában a sirüregre helyezett fekete márványtábla aranybetűs, latin nyelven írt felirata magyar fordításban. A sirtábla közepén Mindszenty bíborosi címere látható.

MINDSZENTY EMLÉKKIÁLLÍTÁS ESZTERGOMBAN

Emlékkiállítás nyílt május 1-én az esztergomi bazilikában Mindszenty József bíboros, hercegprímás, esztergomi érsek halálának 16. évfordulója, valamint a május 4-i magyarországi újrateremtésének alkalmából. A kincstár külön- termében rendezett tárlaton az Esztergomi Prímási Levéltár, a Simor János Könyvtár és a máriacelli Mindszenty Múzeum anyagából válogatott dokumentumok — fotók, könyvek, iratok, miseruhák, egyházi relikviák stb. — idézik fel a bíboros életének eseményeit, munkásságát, harcát.

A megnyitón az 1975-ben, 83 éves korában elhunyt és ideiglenesen Máriacellben eltemetett magyar egyházfőre emlékezve Paskai László bíboros hangsúlyozta: „Mindszenty bíborosra emlékezünk most ennek a kiállításnak a megnyitásával. Életének egyes mozzanatait, emléktárgyait jelennek meg előttünk. Nem teljes anyag, de az emlékezést, az igazi helyes értékelést segíti. Amikor most ezt a kiállítást megnyitom, kíván-

nom, hogy indítást adjon a szentéletű mártír főpapunk életének, személyének tárgyilagos megismerésére. Kívánom, hogy közelebb hozzon minden látogatót a nagy magyar főpapnak a megismeréséhez, akinek az élete teljesen összeforrt magyar népünk sorsával, szenvedéseivel. De legfőképpen azt kívánom, hogy indítson igazi keresztényi életre, a lelki megújulásra a mai nemzedék számára.

(M. K.)

MINDSZENTY EMLÉKTÁBLA ZALAEGRSZEGEN

Április 28-án a zalaegerszegi Kazinczy téri plébániaépület falán emléktáblát avattak Pálos Miklós államtitkár és dr. Harangozó Ferenc, a Mindszenty Alapítvány kuratóriumának tagja részvételével. Mindszenty József 1917-től 1944-ig dolgozott Zalaegerszegen, mint hittanár, majd apát-plébános. A Mária Magdolna templom keresztelőkápolnájában ugyanakkor kiállítás nyílt azokból a személyes és egyházi tárgyakból, amelyek a főpap 27 évi zalaegerszegi munkásságának emlékét idézik. A zalaegerszegi hívők elhatározták, hogy Mindszenty József emlékére templomot építenek a kertvárosban.

*

Mindszenty hercegprímás hamvainak hazaszállítási ünnepségeire 21 televíziós társaság küldte el operatőreit. Az osztrák tévé „Mindszenty, egy bíboros hazatérése” címmel egész sorozatot szentelt az eseményeknek. Közvetítette a máriacelli rekvizitumot, végigkísérte a kivonulást a máriacelli kegytemplomból, a lilienfeldi apátságban megtartott búcsúztatást, a menet határra érkezését, majd május 4-én árvette a közvetítést Esztergomból. Ezenkívül „Pannonia Sacra” címmel megrajzolta a magyar hercegprímás életútját.

DR. GIANONE EGON:

Mindszenty bíboros a Pázmáneumban

— A PÁZMÁNEUM VOLT REKTORÁNAK VISSZAEMLEKEZÉSE —

1971 július közepén felkeresett Rómából dr. Zágón József preláthus, akivel régi barátságban voltam, azzal a diszkrét utasítással: készítsünk a Pázmáneumban megfelelő szállóhelyet egy közel jövőben várható magas egyházi személyiség számára. Nevet nem említett, de a körülményekből világosan kitűnt, hogy az akkor még a budapesti amerikai követségen tartózkodó primás urunkról van szó. Az előkészületeket megtettük és feszülten vártuk a fejleményeket.

Tudjuk, hogy Mindszenty bíboros mérhetetlenül szerette hazáját. Számára a latin nyelvű közmondás: Extra Hungariam non est vita: Magyarországon kívül nem élet az élet, életbevágó tudat volt. Így a Pázmáneumot választva Magyarország területén kívüli lakhelyeül, valamiképp mégis magyar területen kívánt maradni. A Pázmáneumot nagynevű elődje, fokozottan ma is az esztergomi érsek joghatósága alá tartozik. Mindszenty magyar

Amikor a magyar primás 1971 szeptember végén az Örök Városba érkezett, személye ismét a világsajtó érdeklődésének középpontjába került. Ez a helyzet rövidesen a Pázmáneumot is elérte. Nyilvánosságra került, hogy a bíboros nem Rómában kíván véglegesen letelepedni, hanem Bécsben, egy itteni magyar egyházi intézetben. Minthogy ez csak a Pázmáneum lehetett, egyik órától a másikra ránk szakadt a különféle sajtóirodák érdeklődésének zuhataga. Az ORF (osztrák rádió) interjút kért, a különféle hírügynökségek (APA, AFP, UPI stb.) és újságok fényképészei, szerkesztősegei egyre sűrűbben ismétlődő telefonhívásai és személyes informátorai állandó feszültségben tartották különben csendes és nyugodt intézetünket. Közlebbi időpontról azonban mi sem voltunk tájékozottak. Arra semmiképpen nem számítottunk, hogy a hercegprímás az 1956-os események évfordulóján érkezze.

1971. október 23-án este rektor és a ház magyar lakói a bécsi magyarok megemlékező ünnepségén vettek részt a városban. Amikor ennek végén a kijáratnál ismerősökkel beszélgettünk, érkezett lélekszakadva két nővér a Pázmáneumból a hírrel: Mindszenty bíboros máris útban van Rómából Bécs felé: repülőgépe negyed óra múlva száll le a

MINDSZENTY BÍBOROS AZ OSZTRÁK SAJTÓBAN

Mindszenty bíboros ismét jelen van az osztrák életben. Tudósítanak róla, felidéz- zik küzdelmét, perét, ellenállását, vitatko- znak nézetéről, vitatkoznak a Vatikán po- litikájáról, fessegetik a marxizmus és a ke- reszténység viszonyát, oldalas cikkek je- lennek meg a magyar főpapról, a televízió napok óta foglalkozik szerepével és je- lentőségével. Olyan, mintha 16 évvel ha- lála után még élne, avagy, mint a mária- celli perjel, *Veremund Hochreiter* mondta: Mintha tegnap halt volna meg. Ehhez hoz- zájárult *Mészáros Tibor* és társai napokig tartó akciója és csatározása is, aki tiltakozott Mindszenty földi maradványainak hazaszállítása ellen. Más kérdés, hogy a tiltakozás módja megfelelt-e az alkalom- nak, nem volt-e kegyeletsértő az akció, mint egyházi részről többen is mondják. Az eredménytelen tiltakozás kétségtelenül hozzájárult az esemény jelentőségének meghatározásához, az érdeklődés felkel- téséhez. Mindszenty hercegprímás alakja ismét elevenné vált, és azt írják róla az osztrák kommentárok, hogy hajthatatlan magatartását igazolta az idő. Hitvalló volt és mártír, — mondta a máriacelli perjel, a kinyitott koporsónál, melyben ott feküdt a magyar főpásztor feloszlastól megkímélt teste, valóban, mintha tegnap halt volna meg. Nemcsak szelleme, teste is megma- radt.

Hanák Tibor (SZER - M. K.)

schwechati repülőterre. Arról így szó sem eshetett már, hogy eléje menjünk. Ha- za siettünk, gyors vacsorát készítettünk, lakóhelyét elrendeztük éjszakára. Lemen- tünk a kapuhoz és vártunk.

Honnan-honnan nem, egyszer csak megjelent az ORF ismert riportere, diák- jaink közül néhányan szintén lejöttek; a Boltzmannngasse túlsó oldalán fekvő osztrák szemináriumból is érkeztek ér- deklődők, sőt egy-két újságíró is ott akart lenni az eseményen. Már vagy húszan voltunk várakozók.

Közel éjjel 11 óra lehetett, amikor a bécsi nunciátúra sötét autójában meg- érkezett Mindszenty bíboros Zágón pre- látus kíséretében. Autójuk mögött köz- vetlenül jött az osztrák biztonsági rend- őrség főnöke, Dr. Peterlunger, kis VW kocsiján. Ki kellett nyitnunk a ház nagy kapuját az autók számára: csak ott en- gedték a bíborost kiszállni. Rajtam kívül P. Polgár Vilmos, a házban lakó bencés atya voltunk segítségére a kiszállásban és további eligazításban. A bíboros cso- dálkozott, amikor megemléztünk, hogy mi is épp, hogy megérkeztünk az október 23-i magyar ünnepségről: ezt a dátumot aligha tarthatta nyilván sem Budapesten, sem Rómában. Hogy mi itt megemléke- zünk erről a napról: csodálkozott rajta.

Felvezettük lakosztályába. Végigvezet- tük a kapcsolatos reprezentatív helyisé- geken is. Egy kis szobát rezelválatott magának házikápolnául. Szerényen evett pár falatot, majd visszavonult pihenésre. Nem látszott nagyon fáradtnak, de éjjel felé közeledett az idő.

Az első napokban Zágón József pre- látus még mellette maradt. Egymás után érkeztek későbbi munkatársai: volt káp- lánja dr. Vecsey József Münchenből, volt kis ministránsa, később püspöki titkára Mészáros Tibor Svájcban, dr. Ádám György németországi főlelkész, dr. Cser- tő Sándor, a Szt. Officium ügyésze Ró- mából, az Amerikai Magyar Liga elnöke Msgr. Szabó János South Bend-ből. Fel- ajánlották segítségüket, áldását kérték. — A Bécsben és Ausztria távolabbi ré- szein működő magyar lelkészek dr. De- mel Ivánnal és P. Radnai Tibor kapucí- nus atyával az élen hasonlóképp tiszte- legtek a magyar főpásztornál.

Irodájának vezetésére, valamint ház- tartási teendőkre Buffalo-ból (N.Y., sike- rült két magyar nővért elkérni a Szociá- lis Testvérek Társaságából).

A bécsi magyar híveknek Szent Erzsé- bet napján, november 19-én esti szent- mise keretében mutatkozott be a kapu- cínusok zsúfolásig telt templomában. Könnyes szemmel nézte a sorfalat álló magyar cserkészeket. — Bécs város fő- pásztora, Dr. Franz König az ezt követő vasárnapok egyikén mutatta be magas vendégét bécsi híveinek.

Bíboros urunk az első időben tartó- kodó fenntartással volt a vele érintke- zésbe került emberekkel. 23 év elzár- tása, csalódásai, szenvedései után el kellett egy időnek telnie, hogy bizalmat- lansága feloldódjék. Ez lassankint meg is történt. A következő évek során egy- re közvetlenebb, vidámabb lett.

(Folytatás a 6. oldalon)

„Esztergom rendíthetetlen bíboros ér- seke magasztos erények példáját ad- ta a katolikus világnak. Egy nagy lelkipásztor méltóságával hordozta a fejére helyezett töviskoronát: olyan magasztos egyházi személy emlékét hagyta ránk, aki hosszú éveken át tudott imádkozni és szenvedni né- péért.”
II. János Pál pápa

Mindszenty bíboros a Pázmáneumban

(Folytatás az 5. oldalról)

Megérkezése után mind türelmetlenebbül várta kéziratát a budapesti amerikai követségről. Diplomáciai postán kellett ezeknek érkezniük. (Különös véletlen-e: Bécsben az US követség székháza a második háború után a Monarchia volt konzuli akadémiaja Boltzmanngasse-i palotájába került: ez a Pázmáneum szomszédos épülete.) A kéziratok megérkeztek. Mindszenty folytathatta megkezdett munkáját. Több kötetben akarta megírni Magyarország történetét, hogy a magyar nép sok szenvedését és mostoha sorsát a világ előtt feltárja. Itt, Bécsben rá kellett azonban döbennie, hogy ma saját emlékiratait várják tőle. Amíg ezek el nem készültek, megfeszített energiával dolgozott ezek kéziratán. Nagy, mesteri faragású íróasztala mellett írt golyóstollal olykor késő esti, sőt éjszakába hajló órákon keresztül. Fel akarta hívti a világ figyelmét a bolsevizmus veszélyeire. Nap közben aztán Laura testvér átírta ezeket a szövegeket írógépbe. Akárhányszor láttuk a testvért, hogy nehezen olvasható szavak helyét üresen hagyva ment a primás úrhoz felvilágosításért. Később további munkatársak is részt vettek az emlékiratok munkálataiban, főképp a német és más nyelvű fordításokkal. A szerkesztés fő munkáját dr. Vecsey József végezte.

Amikor emlékirataival elkészült, és azok először német majd nagy késéssel magyar nyelven megjelentek: mintha kő esett volna le szívéből. Megkönnyebbült annak tudatában, hogy immár alkonyatba hajló életének egyik nagy feladatát bevégezte.

Időközben természetesen látogatók is felkeresték a nagynevű intézetben. Többször járt nála Habsburg Ottó főherceg. König bíboros Mindszenty nyolcvanadik születésnapjára háromkötetes vallástörténeti munkáját hozta el. Meglátogatták a fatimai püspökök, egyik már nyugállományban, a másik annak utóda. Nyáry Ernő karmelita, bagdadi érsek is a látogatók sorába került. Meg kell itt jegyezni, hogy a bíboros úr látogatóival nekem csak ritkán volt közvetlen kapcsolat. Titkársága önállóan látta el a vendégfogadásokat.

ARANYÁG

Katolikus gyermekújság

Ajánljuk olvasóink figyelmébe. Előfizethető adomány formában devizaszám-lára (MHB 407-5096-941-41). Levelezési cím: Aranyág, Előpatak u. 35. Budapest, H-1118. Telefon: 00361 182 0794.

LAPSZÉLRE

Az Új Magyar Levéltárban megvan az a levél, amelyet Mindszenty hercegprímás 1946. július 17-én Gyöngyösi akkori külügyminiszterhez írt a Tito-partizánoknak a Vajdaságban elkövetett esztelen tömegmészárlásával kapcsolatban. A levélben többek között ez áll: „Kb. 50—60 ezer embert végeztek ki csak azért, mert magyarok voltak. Semmi más bűnük nem volt ezeknek a szerencsétleneknek”.

Arra sem árt emlékezni, hogy Mindszentytyn kívül annak idején nem akadt senki felelős magyar politikus, akinek a háború után mersze lett volna szót emelni a Magyarországot, illetve népét ért sorozatos sérelmek miatt. Egyetlen volt, aki imponáló bátorsággal védelmébe vette az elhurcoltakat, a hadifoglyok és internáltak ügyét; aki pásztorleveleiben következetesen emelte fel tiltakozó szavát a hazai svábsággal szemben alkalmazott kollektív meqtorlás-, ugyanígy a szlovákiai magyarok embertelen deportálás-, valamint a bennünket Trianonnál is jobban sújtó párizsi békekötés ellen.

Ad usum iuventutis!

— sija —

Opilio Rossi bécsi apostoli nuncius (azóta a bíborosi kollégium tagja) gyakran jár primás urunknál. Olykor ebéden is nálunk maradt. Egy ilyen alkalommal történt, hogy ebéd után, amikor a szalonban fekete kávé mellett ültünk, primás urunk egy szál piros, de tövis nélküli rózsát nyújtott át neki kedves mosollyal: 'Hogy excellenciád ne mindig csak tövist kapjon tőlem' — mondotta közben. Ebből sejtethetjük, hogy a Szent- szék álláspontja nem mindig egyezhetett teljesen bíboros urunkéval.

Nagyon kedves emlék számomra, amikor Mindszenty egy volt iskolatársa, délburgenlandi esperes plébános, látogatta meg őt. A két nyolcvan éven felüli iskolatárs visszaidézte ifjúkoruk egyik-másik élményét. Vidáman emlékeztek kis történetekre, mintha csak tegnap történt volna mindaz, amiről szó esett.

Asztalánál, de másutt sem tűrt meg bíboros urunk nem tiszta beszédet. Ha csak kicsit is kényesebb kérdéssről került szó asztalánál, latin nyelven figyelmeztette a beszélőt, hogy női személyzet jelenlétében ilyen témáról nem lehet beszélni. — De hivatalos ügyekre sem került sor az asztalánál. Észrevettük, hogy sértette önértetét, amikor rehabilitáció helyett amnesztiáról értesítették Magyarországról.

Amikor nyilvánosságra jutott a pápa döntése, hogy őt mint esztergomi érseket, és így primást, nyugállományba helyezi, irodájában Mészáros Tibor sajtókonferencián közölte a primás rektifikáló álláspontját: ő nem önként vonul vissza. — Az ebédlő asztalánál egyedül találtam: ült csendesen. Ebéd idő volt: várta az ebédet. De láthatólag bántotta a dolgok állása.

Jellemző az akkori idők atmoszférája, hogy látogatók, akik Magyarországra vissza szándékoztak térni, olykor észrevehetően aggodalmasak voltak attól való félelmükben, hogy nyilvántartják ittjártukat és otthon a rendőrség zaklatásával kell számolniuk. Itt viszont hasonlóképpen fenn állt a bizonytalanság, vajon őszinte szándékú-e mindenki, aki a primást felkeresi. — Ez a talán inkább tudat alatti bizalmatlanság néha még azokra is kiterjedt, akik bíboros urunk vasárnap délelőttönként kápolnánkban mondott szentmiséin és szentbeszédein részt vettek és utána a szalonban köréje gyűltek rövid beszélgetésre és áldásra.

Mindszenty papi voltában elsősorban lelkipásztor volt. Egyik magyar család megkérte, látogassa meg súlyosan beteg kislányukat: imádkozzék érte, áldja meg, tegye rá kezét. A kérés annyira nyugtalanította a primás urat, hogy alig lehetett visszatartani, nehogy teljesen alkalmatlan időben tegyen eleget a szülők kérésének. A kislány később meggyógyult: ma cserkészvezető.

Mindszenty tudta, hogy diplomaták aligha értik az ő nyelvét: maga mondta egy ismerősömnek egyszer: az Úristen inkább a prófétákéhoz hasonló feladattal látta el: nyíltan kell kiállnia az igazság mellett, amit annak ismer, mint kőntőrfalazni. — Üzleti szempontok sem álltak hozzá közel: egy nagy bécsi könyvkiadó vállalat vezetői fejcsoválva mentek el tőle, miután a karácsonyi könyvpiacra szerették volna őt megnyerni. 1971 őszén bíborosunk a világ érdeklődésének középpontjában állt. Bestseller lett volna bármilyen könyvkiadvány, amely az ő nevét viseli. Ő azonban eszmei szempontokat tartott szem előtt, amikor történelmi munkája és emlékiratai megírására készült: anyagi érdekek távol álltak tőle. (Befejezés a következő számban)

Hírek - események

Halálának 50. évfordulóján a magyar politikai élet vezető személyiségei megkoszorúzták gróf Teleki Pál máriabesnyői sírját, ahol Antall József miniszterelnök méltatta Teleki Pál politikai örökségét. Este a budapesti Szent István bazilikában Várszegi Asztrik pannonhalmi főapát mutatott be emlékmisét, utána Göncz Árpád köztársasági elnök beszélt. A Piarista Gimnáziumban emléktábla avatásra került sor.

*

„Távlatok” címmel megjelent a „Szologát” c. folyóirat utóda. A világnézeti, lelkiismereti és kulturális folyóirat az *Unio Cleri Hungarici* (Bécs) kiadásában látott napvilágot. Főszerkesztője Szabó Ferenc SJ, társszerkesztője Nagy Ferenc SJ.

*

Az albán származású Teréz anya a „Testvéri Szeretet Misszionáriusai” szerzetesi közösség négy nővérével együtt márciusban Tiranába látogatott, hogy megalapítsa első szerzetesi házukat Albániában. A szerzetesi közösségek működését Albániában újból engedélyezték.

*

A „Teológia” folyóirat idén ünnepli fennállásának 25. évfordulóját. Idei első számában Paskai László bíboros és Lukács László felelős szerkesztő mellett Boór János, a „Mérleg” főszerkesztője, lapunk szerkesztőbizottsági tagja, méltatja a Teológia küldetését. Az évforduló alkalmából minden jelenlegi és további előfizető ajándékkal kapja kiváló szerzők írásait tartalmazó „Küldetésben” című évkönyvüket.

*

A római Magyar Akadémián történe-szek, magyar és olasz meghívott személyiségek előtt bemutatták a Budapesten 1989-ben megjelent „Moldvai Csángómagyar Okmánytár” kétkötetes művét. Az ünnepélyes tudományos ülésen az Okmánytár szerkesztője, Benda Kálmán történész tartott előadást.

*

Bécsben bemutatkozott az elmúlt évben alapított „Ichtys” nevű ökumenikus segélyszervezet magyarországi részlege. A szervezet célja a karitatív és egészségügyi létesítmények modernizálása, valamint olyan segítő szervezet létrehozása, amely az öregek, a szociálisan hátrányos helyzetűek és fogyatékosok életkörülményeit javíthatja. Az Ichtys magyar alapítvány elnöke dr. Várszegi Asztrik, pannonhalmi apát, a Magyar Püspöki konferencia titkára, a három elnökhelyettes: dr. Harmati Béla evangélikus püspök, dr. Kocsis Elemér református püspök és dr. Schöner Alfréd főrabbi. Az ökumenikus alapítványt támogató külföldi társaságok Németor-

szágban, Ausztriában, Svájcban és az USA-ban működnek.

*

Kiadták az 1991-es Pápai Évkönyvet, az „Annuario Pontificio”-t. Az ebben közölt adatok felvilágosítást nyújtanak többek között arról, hogy az elmúlt év során a Szentszék helyreállította a diplomáciai kapcsolatot Magyarországgal, Csehszlovákiával és Romániával. Apostoli nunciaturát állítottak fel pl. Bulgáriában. Ugyancsak a múlt évben a Szentszék és a Szovjetunió elhatározta, hogy hivatalos képviselőket küldenek egymáshoz apostoli nuncius, illetve nagykövet szinten.

Az Évkönyv statisztikai adatai szerint 1989-ben a világon 401.479 katolikus pap volt, ami 1988-hoz viszonyítva csekély (0,1%) csökkenést jelent, jóllehet Európa és Észak-Amerika kivételével a papok létszáma mindenütt emelkedett. Hasonló a helyzet a szerzetesnővéreknél is. Számuk 893.418-ról 885.641-re csökkent, ami 0,9%-nak felel meg. A csökkenést itt is az észak-amerikai és európai helyzet okozta. (VR)

*

Mayer Mihály pécsi megyéspüspök szentelte fel a pécsi Püspöki Énekiskola kápolnáját. A Dulánszky Nándor püspök által alapított énekiskola 40 évi betiltás után a mostani tanévtől kezdve ismét működik, nem a régi helyén, hanem a pálos kolostorban. Jelenleg 36 növendéke van az iskolának, de a létszám várhatóan a következő években 150-re fog növekedni. A rendes iskolai képzésen túl a növendékek ének- és zenektatást kapnak.

*

Piarista iskola nyílik meg Gödön — jelentette be a piarista rend magyar tartományfőnöke, Jelenits István. Az iskolában ipari szakiskolásokat képeznek ki, akik a régi épületek felújítását sajátítják el. Az iskola a Nobel-díjas fizikus Wigner Jenő villájában fog működni, amelyet a piarista atyáknak használatra enged át.

KÖNYVESPOLC

TÖTTÖSY ERNŐ: KOMÉDIÁZÓK. Mécses Kiadó, Budapest 1991.

Az előttem fekvő könyv írójának neve nem ismeretlen a magyar olvasókörözés előtt. Cikkei, elbeszélései, jogi és politikai értékelései után *Tébolj* című önéletrajzi „regénye” több idegen nyelven is megjelent. A *Komédiázók* elbeszélései „igaz történetek”, amelyek azt példázák, hogy „Sírunk vagy nevetünk életünk komédiáján sorsunk parancsa szerint”. Mint az elbeszélések is tanúsítják, az ötvenes években nemigen volt nevetni valója a magyarnak. Rákényszerült ugyan a komédiázásra, de véres verejtékkel szenvedte át a „csengőfrász” éjszakáit.

Töttösy Ernő elbeszéléseinek egynemelyike lelke mélyéig fölkararja az olvasót, végig borzongatja idegeit. A történetek résztvevőivé tesz bennünket, együtt szenvedünk a szenvedőkkel. Aztán pedig könyves szemekkel mi is nevetünk a szöke fiú történetén, aki külföldre szállítandó jégszekrényben akart disszidálni valahová Nyugatra, de „eltévesztette az irányt”, a nagy sietségben nem nézte meg gondosan a címezést — s a Szovjetunióban, majd egy magyar börtönben kötött ki. Szívhez szóló a kis püpos fiú esete: szovjet harcokcsit robbantott, súlyos sebesülteként kórházba került, amikor a forradalom leverése után AVH-sok ellenőrizték a kórházakat, őt ezzel intézték el: „Vacak kis püpos. Kinek tudna ez ártani?” Püppa mentette meg az életét. „Az igazság seprője” című elbeszélés pedig szinte kabarába kívánczik. A „Más egek alatt” alcímmel szerte a világban tett utazásainak tapasztalatairól számol be színes riportokban az író. Ezeket is érdemes elolvasni.

Jákli István

TALIZMÁN

Elmegyek elmenni
maradok maradni
elmegyek maradni
maradok elmenni.

Szaladok szaladni
megálllok megállni
szaladok megállni
megálllok szaladni

Fölkelek fölkelni
leülök leülni
föлкеlek leülni
leülök fölkelni.

Születek születni
meghalok meghalni
születek meghalni
meghalok születni.

Weöres Sándor (1913—1989)

Az élet könyvéből

ANGLIA

Skegness: Halálozás: „Szűzanyám végy magadhoz”, — ezzel az utolsó sohajjal hagyta itt ezt a világot a jó **Bíró nagymama**. A Mindenhatótól ajándék az ilyen halál, egy jámbor, istenfélő élet után. Huszon született 1902-ben. Házasságra lépett Ujhartyánban 1926-ban, mint Brabanti Elvira férjével, Bíró Andrásal. Skegness-ben (Anglia) hagyta el a földet. Férje mellé Ujhartyánba temették májusban. — Viszontlátásra, odaát találkozunk.

AUSZTRIA

Bécs: Halottaink: dr. Iklódy-Szabó Ervin, életének 76. évében, április 17-én váratlanul elhunyt. Temetése április 22-én volt a Zentralfriedhofban. Nagy odaadással szolgálta az emigráció magyarságát, sokan hálával őrzik emlékét. — **dr. Halmágyi Ferenc**, életének 75. évében, hosszadalmas betegsége után hirtelen meghalt. Hamvasztása április 25-én, csütörtökön volt. Földi maradványait Magyarországra

szállították, kívánsága szerint. — Nyugodjanak békében!

Linz: Halottunk: Bordás István honfitársunk (Stechergasse 21), 66 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének. — Nyugodjék békében!

NÉMETORSZÁG

Augsburg: Halálozás: Seiderer Heribertné szül. Kiss Adrienn, 1991. március 25-én, 72 éves korában elhunyt Augsburgban. Budapesten helyezték örök nyugalomra, április 16-án. Nyugodjék békében!

München: Keresztelés: Jeges Adrienn, április 21-én, és **Swen Tamás**, április 25-én részesültek a kereszttség szentségében. Kívánjuk életútjukra a Mindenható bőséges áldását!

Halálozás: özv. dr. Petheő Jánosné, szül. Ertl Livia, festőnő, a volt Nemzeti Szalon kiállító- és a Lévai József Egyesület állandó tagja. Hamvait Magyarországra szállították. Az örök világhoz fényeskedjék neki!

Zarándoklat Mindszenty hamvainak hazatérése alkalmából

Müncheni egyházközségünk híveiből egy 50 tagú csoport dr. Cserháti Ferenc plébános atya vezetésével május 2-től 5-ig négy napos zarándoklaton vett részt. Azzal a céllal mentünk, hogy Mindszenty bíboros hercegprímás történelmi hazatérésének tanúi lehessünk.

Komor, borús időben indultunk autóbusszal Münchenből első célpontunk, az ausztriai Admont bencés kolostora felé. Admontban megcsodáltuk a neogótikus templomot és főleg a kolostor messze földön híres, mintegy 800 kódexet, több mint ezer ősnymtatványt őrző impozáns könyvtárát.

Admont után gyönyörű úton kanyargott tovább autóbusszunk az Enns folyó völgyében. Közben az időjárás is szebb arcát mutatta felénk. A vadregényes stájer hegyek közt 862 m. magasan fekvő ősi kegyhelyre, Máriacellbe délután 3 óra körül érkezünk. Szállásunk a „Hotel Goldene Krone“ ablakaiból a fennsík erdővel borított hegyekre és a bazilika hármal tornyára pillanthattunk. Máriacell utcáskáit s a kegytemplom környékét ellepték az árvalányhajas, barna inges, nemzetiszín szalagos cserkészfiúk és lányok, meg a hatalmas buszokkal érkező zarándokok csoportjai. A Nagy Lajos királyunk bőkezűségéből épült s számtalan magyar emléket őrző kegytemplomban, a német mise után, 17 órakor kezdődött az ünnepélyes magyar gyászmise, amelynek dr. Miklósházy Attila, a külföldi magyarok püspöke volt a főcelebránsa. Szentbeszédében kiemelte Mindszenty bíboros erős hitét, édesanyaszeretetét, amely Égi Édesanyánk iránti szeretetéből táplálkozott. A kopszó mellett magyar cserkészek álltak díszőrsé-

get. Az esti óráktól éjjelig imádságos virrasztáson vehettünk részt Mindszenty bíboros koporsójánál.

Másnap, május 3-án reggel 6 órakor újra összegyűltünk a nemzetiszín zászlóval letakart koporsó köré, hogy a búcsúztató után ünnepi menetben kísérjük ki Mindszenty holttestét. A határra induló autósor láttán megrendült lélekkel, könnyeinket nyelve köszöntük meg Máriacellnek, hogy 16 esztendőn át őrizte hercegprímásunk hamvait. Pár óra múlva mi is útnak indultunk. Lilienfeldhez közeledve a buszban Szamosi József tartott érdekes ismeretelést Pyrker Lászlóról, aki a kolostor perjeje volt, később nyitrai püspök, velencei pátriárka, végül egri érsek. Itt, Lilienfelden van eltemetve. Miután megnéztük az 1202-ben alapított ciszterci kolostor gótikus keresztelőkápolnáját és a 19 méter magas feketemárvány főoltárt, Bécsnek vettük utunkat. Schönbrunn pompás rokokó termei bepillantást engedtek a Habsburg-Ház egykori fényűző rezidenciájába, majd szomerklő esőben érkezünk a magyar határra, aztán Pannónhalmáig meg sem álltunk. A magyar bencések fellegvárában Balázs atya kalauzolt az évezredek múltja bazilikákban, majd részt vettünk Cserháti és Kemeneczei atyák szentmiséjén, hálát adva az átélte kegyelmekért. Estére Győrbe érkezünk, ahol a Rába Hotel kiadós, remek vacsorával várt bennünket.

Másnap, szombaton, korán indultunk Esztergomba, mert zsúfolt útra számítotunk. A 10.30-kor kezdődő gyászszerzartásra a bazilika előtti téren óriási tömeg, ahogy mondták, 50–60 ezer ember gyűlt össze. A Szentiséket Rossi bíboros, a szertartás főcelebránsa képviselte. Külföldről is számos bíboros és püspök jött Esztergomba. A szentmisén latin és magyar nyelven énekeltek s a békeesség jelét adó kézfogásban valóságosan is egyszív-egylelékké váltunk otthoni testvéreinkkel, velük együtt könyves szemmel zengtük az „Isten áldd meg a magyart!”

Győrbe visszatérve útba ejtettük a modern Szent Lélek templomot. Az itteni plébános a templom alapítói között Eperjes atya nevét első helyen említette, aki megszerezte a templom építéséhez a München-Freisingi Érsekség nagylelkű támogatását. Bizonyára a Szentlélek munkája, hogy itt 3 év alatt megnevezte a hittanra járók és a megkeresztelkedettek száma.

Esti szentmisénket a székesegyházban, a Vértkönyvező Szűz kegyképe oltáránál tartottuk, utána leróttuk kegyeletünket a vértanú Apor püspök monumentális sírja előtt és megsejleltük Szent László királyunk hermáját, a régi magyar ötvösművészet remekművét.

Zarándoklatunk utolsó napján Melket látogattunk meg. Gottfried atya nagyszerű vezetésével néztük meg a kolostor nevezetes könyvtárát, gyönyörű templomát, végül a nyári sekrestyében az atya megszólaltatta nekünk a több ezer sípval zengő orgonát is.

Boldogasszonyunk áldásával, sok-sok élmennyel, hálátelt szívvel tértünk vissza estére Münchenbe.

Rogge-Solti Katalin

Az Egyház alapelvei a házasságról

II. János Pál pápa január 28-án fogadta a Római Rótatörvényszék dékánját, prelátusait (bíráit), velük együtt valamennyi hivatalnokát és ügyvédet, összesen mintegy 100 személyt. A Rótatörvényszék elsősorban a házasság védelmével, a házasságok érvényességének elbírálásával foglalkozik. A dékán köszöntő beszédére válaszolva a Szentatya hosszabb előadásban szölt a házasság intézményéről, különösen is a hit és a kultúra kapcsolata szempontjából.

A házasság — mondotta a pápa — természetjogon alapuló intézmény, maga a Teremtő akarta, amint azt a Biblia első lapjain olvassuk. A férfi és a nő között létrejött kötelék felülmúl minden más emberek közti köteléket, még a szülőkkel való kapcsolatot is. „Ezért a férfi elhagyja atyját és anyját, feleségével egyesül és a kettő egy test lesz”. Mivel a házasság ily mélyen az emberi természetben gyökerezik, az intézményt megjelölik az egyes népek kulturális és történelmi feltevélei.

Idézte a pápa a „Familiaris Consortio” kezdetű apostoli buzdítást: „Mivel Istennek a házasságra és családra vonatkozó terve a férfit és a nőt az élet mindennapos dolgai, meghatározott társadalmi és kulturális körülményei közé állította, az Egyháznak, hogy szolgálatát beteljesíttesse, törekednie kell a mai körülmények megismerésére, melyek között a házasság és a család él”. Isten terve a történelem útján és a kultúrák változatosságában valósul meg. A római jog pl. a keresztény tanítás hatására sokat veszített keménységéből, hagyta hogy átjárja az evangéliumi „humanitás”. A keresztény hit, amikor bevezette a házassági kötelék felbonthatatlanságát, a házassági beleegyezésre vonatkozóan a római jogszemléletben jó eszköze talált, hogy kifejezze az alapvető elvet, amelyen a kérdés kánoni fegyelme nyugszik. Ezt az alapvető erőtlenül kifejezte VI. Pál pápa 1976-ban, a Rota törvényszékhez intézett beszédében: az az elv, hogy „matrimonium facit partium consensus” — a házasságot a felek beleegyezése alkotja —, igen nagy jelentőségű a házasságra vonatkozó kánonjogi és teológiai tanításban. Az egyházi tanítóhivatal gyakran hangoztatta, hogy ezen az elven alapul a házasság intézményére vonatkozó természetjog és az evangéliumi parancs is. De a kultúrák problémája különösen is eleven lett napjainkban, amint erről a „Gaudium et Spes” kezdetű konstitúció tanúskodik. A pápa hosszan idézett ebből az evangélium és a kultúra sokrétű kapcsolatait illetően, majd sorra vett néhány olyan pontot, ahol a kultúra befolyásolja a házasságot és egyben a ke-

resztény hit és erkölcs alapelveivel is kapcsolatos. Ilyenek a poligámia (többnejűség), amely kizárja a férfi és a nő egyenlőségét, a szerelem perszonalista szemlélete, továbbá a nyugati országokban a fogyasztói és élvhajhász mentalitás, amely elhomályosítja a hitvesi szerelem értékeit. Sokan elvetik a házasság intézményét, terjed a szabad szerelem. De még ott is, ahol elfogadják a házasság intézményét, eltorzítják alapvető tulajdonságait, a hitvesi szerelmet önzően éli meg a becsukódó pár, a szabadság szükséges a beleegyezéshez, de egyesek annyira abszolutizálják a szabadságot, hogy a különböző nehézségek előtt (félelem, fáradtság), rögtön válásra gondolnak, ahelyett, hogy a szerelemből merítenének erőforrást az ígéretekhez való hűséghez. A saját felelősségről való lemondás fokozatosan az önelidegenítéshez vezet, a pszichológiai mechanizmusokra hivatkoznak, amelyet determinista módon fognak fel, tehát a pszichológia és a pszichiátria tanácsaihoz folyamodnak, hogy kérjék a házasság semmisségének kimondását.

A pápa a Rota törvényszék munkatársainak, bírának és ügyvédeknek azt hangsúlyozta, hogy a peres eljárásokban mindig igazodni kell az egyházi törvénykönyvhöz. A helyi egyházakban e téren sok hanyagság fordul elő: a helyi szokásokra, egy bizonyos nép sajátos kultúrájára hivatkozva kibúvókat keresnek. Az egyház, jóllehet kellően figyel az egyes népek kultúrájára és a tudomány haladására, mindig örökdió — örökdió kell —, hogy a mai embereknek a maga érintetlen teljességében közvetítsék, mutassák be a házasságra vonatkozó evangéliumi üzenetet. Az új egyházi törvényhozás hármassarkpontja: a házassági beleegyezés, a személyek alkalmassága és a kánoni forma. Az új kódex a zsinati szellemről illetve magáévá tette a házasság perszonalisztikus szemléletét, a törvény védeni akarja e g y e t e m e s s z i n t e n a házasság értékeit. (M. K.)

II. JÁNOS PÁL PÁPA LÁTOGATÁSA MAGYARORSZÁGON

Augusztus 16. péntek:

11.30: Érkezés a Ferihegyi repülőtérre: hivatalos üdvözlések.

15.30: Szentmise az esztergomi bazilika előtti téren, az ország papjainak és szerzeteseinek részvételével.

20.00: A Parlamentben találkozás a Köztársaság elnökével és a kormány tagjaival.

Augusztus 17. szombat:

10.00: Szentmise a Pécs-pogányi repülőtéren.

17.45: Budapest, a Magyar Tudományos Akadémia vári székházában találkozás a kultúra és tudomány képviselőivel.

19.15: Az Apostoli Nunciatúrán fogadás a diplomáciai testület tagjainak.

Augusztus 18. vasárnap:

10.00: Máriapócsban görög katolikus szentmise.

17.00: Debrecenben, a református nagytemplomban ökumenikus imádság a testvéregyházak képviselőivel.

20.30: A pápa budapesti szálláshelyén a magyar izraelita közösség képviselőinek fogadása.

Augusztus 19. hétfő:

10.00: Szentmise a szombathelyi repülőtéren.

17.15: Budapest, a Mátyás-templomban a kispapok és szerzetesnövendékek fogadása.

19.00: Találkozás a fiatalsággal

Augusztus 20. kedd:

8.15: A Szent István bazilikában találkozás a betegekkel és az öregekkel.

9.15: A Szent Jobbát kísérve indulás a Hősök terére.

10.00: Szent István-napi ünnepi mise.

13.30: A Magyar Katolikus Püspöki Kar ünnepi ülése a Szentatya elnökletével.

Délután hivatalos búcsúztatás a Ferihegyi repülőtéren, elutazás a MALÉV különgépével. USA.

Apróhirdetések

Nyugdíjjal rendelkező, komoly szándékú hölgyet keresek házasság céljából, csak Németországból. Jelige: „Júniusban találkozunk”.

Németországban élő, 42/180/76, nőtlen, káros szenvedélyektől mentes fiatalember keresi katolikus, korban hozzáillő egyszerű nő társaságát komoly szándékkal. Jelige: „Együtt könnyebb”.

Németországban élő, 45 éves magyar férfi, keresi komoly szándékkal hozzáillő, szeretetre, megértésre vágyó hölgy ismeretségét. Jelige: „Ikrek”.

Keresek egy kellemes, független férfit 55-66 éves korig, aki szintén kedveli az utazást, szórakozást közös kiadással és jogosítvánnyal rendelkezik. „Öszinteség” jelige a kiadóba.

48 éves magyar nő, 160/60, megismerkedne káros szenvedélyektől mentes hozzáillő férfival. Jelige: „Gyermezszerető”.

Köln mellett élő, 37 éves, 179/75, sportos magyar férfi (belföldi kamionos) keres: Németországban élő magyar lány ismeretségét. Hobbij: sport, fotó, természet, stb. Fényképes válaszokat kérek. Jelige: „Partnerschaft/Köln”.

Kékszemű, nem dohányzó, 30/167, középiskolai v. fiatalember megismerkedne hasonló adottságokkal rendelkező komoly lánnyal, 26 éves korig München vagy környékén, házasság céljából. Jelige: „Májusi szerelem”.

OLVASÓINK

És LELKÉSZEINK FIGYELMÉBE!

A KÖVETKEZŐ NYÁRI KETTŐS SZÁMUNK JÚLIUS ELEJÉN JELENIK MEG. KIADÓHIVATAL.

Kölley György lelkész, az egyesület elnöke

CSOMAGKÜLDÉS ERDÉLYBE!

Miután a Palatinus-cég ügyintézésében hiányosságok mutatkoztak, a budapesti Máltai Lovagrend Szeretetszolgálatát kértük meg a csomagküldemények lebonyolítására. Ők ezt Kozma Imre plébános vezetésével szeretettel elvállalták.

- 12 kilós csomagot szállítanak ki a megadott címre (nem postán küldik!)
- Átfutási idő: 4-6 hét.
- A csomag ára: 120.— DM.
- Megrendelhető: Kath. Ungarnseelsorge, „Sonderkonto Erdély”. Kontószám: 1144 99-803. BLZ: 700 100 80. Életünk adminisztráció.

Ádámfi-Videó. — Árcsökkenés! Magyar videók 49.— DM-től. Pl. Hannibál; Az enyveskező; Boszorkány a feleségem; Balaton. ADÁMFI VIDEO, Postfach 29, D-5100 Aachen, ☎ / Fax: (0241) 17 33 55.

BÉLYEGGYŰJTŐK!

Minden magyar bélyeglet hiányjegyek alapján szállítunk! — Kérje ajánlatunkat! — Specialitások: Levelek. - Ritkaságok. - Zeppelinrepülések. - Tévmotók. - Különlegességek állandó vétele és eladása. Kérje díjtalan készletjegyzékünket. TALAS & PARTNER AG Rosenbergsstr. 70, CH-9001 St. Gallen

Kiadóhivatalunknál kapható könyvek

Közi Horváth József: Mindszenty bíboros, zsebkönyv. § 4.— DM 6.— Az irodalom világa. Irodalomelméleti alapvetés, 100-nál több versillusztrációval, kb. 300 oldal, vázlatos kötésben § 10.— DM 20.— Szállítással + portóköltség.

Megrendelhető: az ÉLETÜNK kiadóhivatalánál Oberföhringer Str. 40 D-8000 München 81 W. Germany

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Hirdetéseket csak a hirdetés díj befizetése után tudunk közölni!

FÉLBEMARADT REFORMKOR

Miért akadt el az ország keresztény humanista megújulása? 20 koronatanú és közéleti szereplő 38 tanulmánya az 1930-as években kibontakozó széleskörű társadalmi törekvésekről és mozgalmokról. A Katolikus Szemle, Róma, kiadásában megjelent vaskos kötet ára 45.— DM + portó. Megrendelhető az Életünk címén.

RUPP LÁSZLÓ hités törvénytáji fordító, vállalkozásokat magyarról németre és németről magyarra. Goethestr. 32, 8000 München 2.

A HIRDETÉSEK SZÖVEGRÉRT, STILUSÁRÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL.

ART DÉMÉNAGEMENTS S. A.

Szállítási vállalat. Szállítások belföldre és külföldre, tengerentúrra — légi szállítással is — költözködés, bútorraktározás, külföldi szállítmányoknál a vám elintézése. Magyarországra is szállítunk! Az összes keleti és nyugati államokba oda - vissza szállítunk. Magyarországi képviselőnk: Trans COOP, Honvéd utca 28 H-7400 Kaposvár ☎ 0036 (82) 13 - 877. Magyaroknak kedvezmény! ART Déménagements S. A. 2 rue du Grand Lancy CH - 1211 Genève 26 Telefon 0 22 / 43 36 32 (magyarul is!) Privát cím: Keresztes László 58 rue de Vervier CH - 1227 Carouge, GE Telefon 0 22 / 42 98 36 este 7 óra után.

JOGOSÍTVÁNY! TANFOLYAM

ÉS VIZSGA MAGYARUL! Gyors, alapos, eredményes! Tanfolyam teherautóra is! Oktató: Farkas Béla, cím: Fahrschule Schechinger, Lindwurmstr. 60, 8000 München 2. Tel.: 77 66 82 15.00 — 19.00 óráig.

RÁTH MÁRTA, hités fordító és tolmács, magyar-német és német-magyar fordításokat vállal. St.-Veit-Str. 6, 8000 München 80, Telefon: (0 89) 4 36 23 50.

APRÓHIRDETÉSEK

A kastli Magyar Gimnázium titkárnőt keres az igazgatóságra. Magyar, német és angol nyelvtudás, valamint jó gépirás-képeség elengedhetetlen feltétel. Érdeklődni lehet: Ung. Gymnasium — Direktor, Klosterburg 2, D-8455 Kastl, ☎ (096 25) 80 91 02.

Május 1-től Münchenben dolgozó katolikus lelkész, 2 szobás lakást keres szüleinek Münchenben. ☎ (0 89) 98 26 37.

Cecilia Boucher-Szakolczay, hités törvénytáji fordító, vállalkozásokat magyarra és magyarról franciára fordításokat. Cím: Rue de Bosquet 7, B-7090 Braine-le-Comte. Tel.: 0032 67 55 39 78.

A pesti belvárosban különbejáratú 2 szoba fürdőszobával, telefon, tévé, reggelivel 50.— DM-ért naponta kiadó. Szobafoglalás: Telefon: 00361 137 4752, dr. Kimmerling, Budapest, Magyar utca 3.

VILLA BALATONFÜREDEN! Teljes komforttal, 6 személy részére egész évben kiadó. ☎ Budapest: 0036 1 11110979, vagy Balatonfüred: 0036 86 42 717.

Budán, közel a Várhoz és a metróhoz, modern garzonlakás hazalátogatóknak kiadó. Telefon: 01 341 46 24 (Svájc).

Töltsön pár napot exkluzív környezetben Budapest. A budai vár területén 2 szobás lakás kiadó. Mihalszky, H-1014 Budapest, Országút u. 12. ☎ 00361 164 80 67.

A Vatikáni Rádió adásaiból is ismert hazai „Quodlibet” együttes Betlehemi csillag, Ave Maria és Bach orgonakazettái megrendelhető. Ára 15.— DM vagy ennek megfelelő valuta (postaköltséggel). Somogyi József, H-3300 Eger, Diófakút út 1. Megrendeléseivel, vásárlásával támogassa a pápálátogatás tiszteletére készülő új kiadványaimat, a keresztény kultúra terjesztését a nemzet önmagára találásáért.

A Balaton északi partján, Alsóörsön két-szobás, nagy teraszos, kertés, csendes ház a nyári hónapokra kiadó. Dr. Horváth, H-1116 Budapest, Szigeti Gy. u. 3. ☎ 00361 1811 646.

Jelenleg Frankfurtban élő, 43 éves, csinos, fiatalos, emberi értékeket nagyra becsülő nő, 13 éves kislányával keresi házastársát egy nyugodt, szép, családi jövő reményében. „Unsere Zukunft” jellegére a kiadóba.

Devizátérítés ellenében igényes külföldinek több évre bérbeadnám üresen, Szolnok központjában lévő 94 m²-es, 4 szobás, étkezős, III. emeleti összkomfortos lakásomat garázzsal, telefonnal, parabola-antennával, 1991. szeptember 1-től. Dr. Gyetvai Béla, Rózsa Ferenc utca 5. III. / 7, H-5000 Szolnok. ☎ 36 198.

Budapestben élő, fiatal övönő, a német nyelv elsajátítása végett elválna gyerek(ek) felügyeletét Münchenben, vagy környékén. Jelige: „Budapesti övönő”.

47 éves nő keres magyar családnál munkát Minden megoldás érdekel. ☎ (0 89) 2 33 85 70 — iroda, 7—15 óráig, vagy Jelige: „Ungarn”.

Töttös Ernő: KOMÉDIÁZÓK

200 oldalas elbeszélés gyűjtemény a világról, amelyben mindenkinek komédiázni kellett. Nevető-síró történetek sora. A komédia folytatódik más évek alatt is. A budapesti kiadás kapható külföldön: dr. Töttös Ernő, 3. ave. Lambeau, B-1200 Bruxelles, Belgique. Ára: 10.— US \$ (légiposta feladási költséggel együtt), vagy 15.— DM.

Megjelent a Katolikus Magyarok Vasárnapja 1991-es évkönyve! Naptár, Esmék útján, Az ósök nyelvén, Magyar sorsok, Életre váltott evangélium. A kötet ára: 8.— US \$ + 1.— \$ portó. Megrendelhető a KVMV címén: P. O. Box 2464, Youngstown, OH 44509, USA. Minden alkalomra kiváló ajándék! Ajándékozza magyar rokonainak, barátainak! Rendelje meg az otthoniának!

„TÉTÉNY” Ungarische Spezialitäten

— Inh.: O. Bayer —

Kreitmayerstr. 26 - 8000 München 2
Telefon: (0 89) 1 29 63 93 és 4 30 44 98

NYITVATARTÁSI IDŐ: csütörtökön és pénteken 8.30—18.00 óráig, szombaton 9.00—13.00 óráig.

Somlói juhfark	8.90
Balaton olaszrizling	1 liter 5.70
Balaton kékfrankos	1 liter 5.70
Debről hárslevelű	6.80
Badacsonyi kényelű	7.20
Badacsonyi szürkebarát	7.30
Soproni kékfrankos	6.80
Villányi burgundi	7.30
Csopaki rizling	6.80
Záldszilváni	7.30
Tokaji aszú 4 puttonos	16.50
Tokaji aszú 3 puttonos	14.50
Tokaji szamorodni	12.50
Vilmos körteapálinka	24.50
Kecskeméti barackapálinka	27.—
Cseresznyeapálinka	24.50
Kosher szilvapálinka	32.—
Beverage Bitters (Unicum)	0.5 liter 16.—
Pick szalámi	1 kg 27.—
Csabai	1 kg 25.—
Gyulai	1 kg 23.—
Házi kolbász	1 kg 22.—
Dismósajt	1 kg 12.50
Véres-májás hurka	1 kg 12.50
Tarhonya, kockatészta	1/2 kg 3.80
Paprika káposztával	0.7 liter 4.90
Paprika káposztával	2 liter 10.50

MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK

NAGY VÁLASZTEK

olcsó áron raktárról. Kérje árlistánkat. JOSEF UDVARHELYI ☎ (0 911) 35 79 21 Virchowstr. 45. D-8500 Nürnberg 10

Zu verkaufen! Antik Ung. Besteck-Set massiv Silber mit Wappe Graf Károlyi. 12 Esslöffel, 12 Messer, 24 Gabeln, 12 Dessertlöffel. Mit Zertifikat. Interessenten bitte an Chiffre 717, Redaktion Életünk, oder Telefon: (0041 1) 8 13 00 10.

Dunaalmáson panorámás 4 szobás új ház Duna + strand közelében őszig kiadó. Telefon: 0036 34 11 317 este. Németh.

Nyaralás Balatonlellén. Családi ház fele, a parttól 800 méterre, 1 + 2 szoba, konyha, fürdőszoba, társalgó, nagy füves udvar (2—8 személy részére) kiadó. Koppányi, D-7500 Karlsruhe, Pf.: 31 12 03. ☎ (0721) 70 44 19.

Balatonaligán kétszintes komfortos nyaraló, 4—8 személyre esetenként kiadó. Strand 500 méterre. Horváth, H-1204 Budapest, Ábrahám Géza utca 89.

41 éves magyar származású, nőlen német orvos keres orvosi állást kórházban, vagy rendelésben. Előnyös lenne bőrgyógyász vagy röntgen társapraxisban. De minden más megoldás is érdekel. „Közös jövő” jellegére a kiadóba.

28 éves volt francia idegenlégiós (ejtőernyős) hivatásos jogosítvánnyal (busz, kamion, veszélyes anyag szállítás) a világ bármely részén testőri, vagy sofőri állást keres, német és francia nyelvtudással. Jelige: „Profi”.

Eladó, Budapest határáján, Szigetszentmiklóson 1983-ban épült II. emeleti, modern 2 1/2 szobás összkomfortos, berendezett öröklakás, ikergarázzsal, központi helyen. Areképzés: 91 ezer DM. Azonnal beköltözhető! ☎ Ny.-Berlin 30 / 4 02 78 31 vagy Budapest: 1555 794.

Direkt a Balaton partján! Villa Balatonboglár, saját parttal, 6—7 személy részére, teljes komforttal, heti turnusban, júniusban és szeptemberben még kiadó. ☎ CH-Zürich:este: 730 45 23; napközben 438 78 58.

Svájci-Magyar Ingatlanforgalmi Kft. Ajánlatunkból: Budapesttől 20 km-re, telefonkönyves, exkluzív berendezett 200 éves kúria, 800 m² kertész által gondozott ősparkban, halászet miatt eladó, 6,5 millió Ft-ért. Kérje ingatlan-katalógusunkat és vegye igénybe szolgáltatásainkat, — szakértői árbecslés, átírási teendők lebonyolítása, átalakítás, renoválás. Telefon (Svájc): 01 / 730 45 23, Dr. Schwanner; 041 / 99 26 10 Oltványi; Magyarország, Budapest: 0036 1 185 50 14.

A Balatonról 35 km-re, a Gyógyfürdőtől 6 km-re, Nemeskeresztúron minden igénynek megfelelő, nyugati rendszerben kitépített luxus kastély-szerű villa 6900 m² kerttel, melyből 3000 m² parkosítva van eladó. A villa 200 m² teljes összkomforttal ellátva (hideg-meleg víz, mikrolevél, telefon, üveglapos tűzhely, automata központi fűtés, fekete márvány fürdőszoba). A parkban nagy grillsütő, szobor, kőasztal, öreg kút, stb.). Irányár: 140 ezer DM. Érdeklődés: „Ígényesnek” jellegére a kiadóba.

Jó megjelenésű tisztviselő, 55 éves, ezúton keresi korrekt, intelligens korban hozzáillő új ismeretséget München és környékén. Jelige: „Ibolya”.

Svájcban élő, 43 éves, fiatalos, csinos hölgy vagyok. Fényképes levelét várom annak a jó megjelenésű férfinak, aki határozott és megbízható. „Játszóférfi” jellegére a kiadóba.

Münchenben élő, német állampolgársággal rendelkező, 57 éves, 174 cm magas férfi keres egyszerű, megértő magyar feleséget 50—55 éves korig. Jelige: „Technikus”.

MŰZEUMI RITKASÁG!

Eladó gróf Bethlen István első díszmagyarjának teljes ékszer-kollekciója 1896-ból. — Arany, ezüst, rubin, féldrágák. Kard, övek, csatok, gombok, tartozékok. Eredeti tokban. Ára: 59.000.— DM, plusz Mwst. Válaszokat: Postlagernd, 34 75 61 F. 8000 München 44.

AMERIKAI ÉS KANADAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizethető terjesztőnknek: Joseph DANI, 4408 55. Street NE, CALGARY AB T1Y 4B7, Canada.

A címére küldött csekken feltüntetendő: „Életünk”. Kérjük szíveskedjenek a fenti címre, ne Münchenben küldeni a csekket. Itt egyéni beváltásnál a 40.00 DM-ből 8.— DM-et levonnak a bankban. Előfizetési díj egy évre 16.— US \$ + 11.— US \$ portó. A lapot továbbra is Münchenből küldjük.

NYÁRI KÖNYVAJÁNLATAINK!

BIBLIA, Ó- és Újszövetség	DM 48.—
GÁL: Dogmatika	34.80
HOZSANNA, Ima- és énekeskönyv	18.60
INNEN ÉS TÚL. Versek az Isten-kereső emberről	23.40
KAMARÁS: Ime, az ember (antropológia)	15.60
KEMPIS: Krisztus követése	15.60
LÜTHOLD—MINDER: Meggyógyultam Lourdes-ban	14.40
MINDSZENTY: Emlékirataim	24.—
PROHÁSZKA: Modern katolicizmus	50.40
PUSKELY: Szerzetesek	19.—
SAMMACICIA: A lancianói Oltáriszentség-esoda	18.—
SZÁNTÓ OFM.: Várjuk a Szentatyt	10.20
SZENT BONAVENTURA misztikus művei	23.80
SZOLNOKY: Apur püspök élete és vértanúsága	12.—
TÖRÖK: Mindszenty bboros élete	2.10
TURAY: Isten kereső filozófusok (teodicea)	19.50
VARILLON SJ ÖNMAGARÓL	10.—
VIZ: Szent Imre herceg	2.10
A hazai és külföldi katolikus kiadványokat a leggyorsabban szállítja számlával a Katolikus Magyar Sajtó Munkaközösség, német rövidítéssel KUPA, Distelfinkweg 21, W-8000 München 60. Telefon: (0 89) 8 11 14 24. Telefax: (0 89) 8 14 35 73.	
Örömmel küldjük új árjegyzékünket, és várjuk megrendelését.	

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
Oberföhringer Str. 40.
D-8000 München 81
Telefon: (0 89) 9 82 80 52

Felölös Kiadó:
a Magyar Katolikus Főlelkésziség
Főszerkesztő: P. Szőke János.
Felölös szerkesztő: Fejős Ottó.

Redaktion und Herausgeber:
die Ungarische Oberseelsorge.
Oberföhringer Str. 40
8000 München 81
Telefon: (0 89) 9 82 80 52
Telefax: 089 / 480 23 47.

Chefredakteur: P. János Szőke.
Verantw. Redakteur: Ottó Fejős.

Abonnement: DM 25.— pro Jahr und nach Übersee mit Luftpost DM 40.—

ELŐFIZETÉS:
Az Életünk a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét és náluk is kell előfizetni!
Tengerentúrra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

Előfizetési ár egy évre 25.— DM vagy ennek megfelelő valuta.
Tengerentúrra légipostával 40.— DM Lapzárta minden hónap 15-én Hirdetéseket csak 15-ig fogadunk el.

Postgiroamt München:
Konto-Nr. 606 50-803 - BLZ 700 100 80
Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto
Bankkonto: Bayer. Vereinsbank,
Konto-Nr. 145 857 - BLZ 700 202 70
Kath. Ung. Seelsorge „Életünk”.
Erscheint 11mal im Jahr.
Druck: Danubia Druckerel GmbH-Ferchenbachstr. 88 - 8000 München 50

Bellagenhinweis: zu dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei. — A kiadványhoz körlevelet mellékelünk.

ELŐFIZETŐINK ÉS HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket, átutalásokat nem bankkötetkora, hanem postacsekkekötetkora kérünk.
Kath. Ungarn-Seelsorge München, — Sonderkonto, Postgiroamt München, Konto-Nr. 606 50 - 803.

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN!

Hirdetési díjak 1990. október 1-től:

Apró-, házassági-, általános hirdetés ára soronként (kb. 40 betű) DM 6.—
Jellege portóval DM 6.—
Külön kívánságokat esetenként árazunk.
Üzleti hirdetések soronként DM 9.—
Nagybetűs (kétsoros) sor DM 18.—
Keretben megkezdett 5 cm-ként DM 12.—
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.
Egymásután háromszori hirdetés esetén 10 százalékos kedvezmény.
Egymásután hatszori hirdetés esetén 20 százalékos kedvezmény.

Egy évi hirdetés esetén 25% kedvezmény.
Hirdetések határideje minden hónap 15-é, befizetve!

A névvel megjelölt cikkek nem minden esetben felelnek meg a szerkesztőség véleményének. — Kéziratokat nem örvünk meg és nem küldünk vissza.
Hivatalos órák a hirdetésekkel kapcsolatban: hétfőtől — péntekig, 10.00 — 15.00 óra között. Kérjük kedves olvasóinkat, hogy csak ezidőben érdeklődjének telefonon.

DIÓSZEGHY TIBOR, hités tolmács és fordító, magyar-német és német-magyar, Németországban tanácsadás, állampolgársági és menekültügyi kérdésekben, valamint peres ügyekben segít. Daimlerstr. 248, D-4040 Neuss. Telefon: (021 01) 54 13 17.

HARGITA PANZIO

BÉCSBEN a Mariahilferstr.-Andreasgasse sarkán. Székely faragott bútort berendezéssel várja Önt egy családias hangulat. Szobafoglalás telefonon: 0043 / 222 / 96 19 28 és 932 85 64. A-1070 Wien Andreasgasse 1/8.